

ÂŞIK EDEBİYATI HALK ŞİİRİ'NDEKİ EĞİTSEL VE ÖĞRETİSEL UNSURLAR (ÂŞIK VEYSEL ÖRNEĞİ)¹ *EDUCATIONAL AND DOCTRINAL ELEMENTS IN FOLK POETRY OF ÂŞIK LITERATURE (ÂŞIK VEYSEL SAMPLE)*

Zekeriya KAPTAN²

Yasemin YURDUŞEN³

ÖZET

Bu çalışmada, Âşık Edebiyatı Halk Şiirinde eğitsel ve öğretisel unsurların ne ölçüde yer aldığının ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu bağlamda Âşık Veysel'in eğitim anlayışını yansıttığı şiirleri seçilmiş ve değerlendirilmiştir. Âşık Veysel'in incelenen şiirlerinde, eğitimi ve eğitimin önemini nasıl ele aldığı üzerinde durulmuş, söz konusu şiirler grafik ve tablolarla kategorileştirilmiştir. Yapılan içerik analizi sonucunda Veysel'in, şiirlerinde sık sık eğitsel ve öğretisel unsurlara yer verdiği tespit edilmiştir.

Bu çalışmada yer alan veriler, nitel araştırma tekniklerinden doküman incelemesi ve görüşme teknikleri kullanılarak toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesi, öncelikle içerik analizi, daha sonra betimsel analizle değerlendirilmiştir.

Çalışma sonucunda, halk şiirine eğitim kurumlarında daha fazla yer verilmesi gerektiği ve böyle bir çalışmanın diğer önemli âşıkların şiirleri üzerinde de uygulanmasının yarar sağlayacağı sonucuna gidilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halk Şiiri, Âşık Veysel, Eğitsel-Öğretisel.

ABSTRACT

This study aims to specify that to what extent educational and doctrinal components are processed in folk poetry in 'Âşık' Literature. In this respect, the poems which reflect the educational view of Âşık Veysel are chosen and evaluated. The selected poems of Âşık Veysel are examined in terms of their dealing with education and importance of education, and these poems are categorized in graphics and tables. It is obtained from the content analysis that Veysel often put emphasis on educational and doctrinal components.

The data in this study were obtained through qualitative research techniques; document analysis and interview. The analysis of data was made first by content analysis and then by descriptive analysis.

1 Yüksek lisans tezinden türetilmiştir. Makale tezin tamamını kapsamamaktadır.

2 Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü.

3 Müzik Öğretmeni.

It is concluded from the results of the study that there should be more emphasis on folk poetry in educational institutions and it will be beneficial if studies similar to this one are conducted about the poems of other important folk poets.

Key Words: Folk Poetry, Âşık Veysel, Educational-Doctrinal.

GİRİŞ

Halk kültürünün en önemli yapı taşlarından birini oluşturan Âşık Edebiyatı geleneği, Orta Asya'dan Anadolu'ya geliş sürecinde, sosyo-kültürel yapının toplum üzerindeki etkisiyle zamanın süzgecinden geçerek günümüze kadar ulaşmış ve halk şiirinin etkisiyle de toplum üzerinde şekillendirici bir yanı olmuştur (Artun, 2011). Âşık Edebiyatı, yüzyılların birikimiyle biçimlenerek, kendisini besleyen mutlak güzelliğe ulaşma çabası ile ilâhi aşkı tasavvuf şiirleriyle yüceltip, var olan yaşamın güzel yanlarını överken, acılarına dramatik bir dille vurgu yaparak, toplumsal ve kişisel taşlamalarında saklı eğitsel öğretileriyle Anadolu insanının yaşadığı süreçleri gözler önüne serip, sözlü geleneğin günümüze kadar ulaşmasını sağlamıştır. Âşık Edebiyatı içerisinde var olup bu kültürel geleneğin şekillenmesine vesile olan kişiler ise (Halk Şairleri) âşıklardır. Usta-çırak ilişkisiyle yetişmiş, şiirleriyle toplumun rehberi olup sazıyla ve sözüyle halkı aydınlatan, öğreten ve eğiten âşıklar, bu geleneği geçmişten günümüze kuşaklarına aktarmada önemli bir role sahip olmuşlardır. Geçmişten günümüze âşık; sosyo-kültürel boyutuyla bakıldığında

görülüyor ki yaşam süzgecinden geçerek halkın üzüntülerini, sevinçlerini, toplumsal değerlerini, inançlarını, öğütlerini ve bu gibi benzer değerlerini şekillendirip sözlü kültürle bütünleştirmiştir. Var olan kültürle birlikte yaşamın bir parçası olan bu temaların, gelecek kuşaklara sözel olarak aktarımında halk şiirinin rolü ise büyük olmuştur. Sözlü kültürün önemli bir parçası olan halk şiiri, yüzyıllar boyunca halkın duygusunu, inancını, acısını, mutluluğunu, özlemini, dünya görüşünü, ideallerini içinde barındıran; halka dair ne varsa ışık tutmuş önemli bir hazinedir. Bundan dolayıdır ki halk şiiri, başlı başına bir duyguyu anlatmanın mutlak bir aracı olmuştur (Yılar, 2007).

Diğer yandan Âşık Edebiyatı, geçmişten günümüze Türk kültürünün tarihsel süreci ve sosyo-kültürel yapısı içinde oluşan/biçimlenen öğüt verici şiirleriyle sosyal hayatta önemli bir yere sahip olmuştur. Toplumun sözcüsü olan âşıklar, halkın yaşayışından seçmiş olduğu konuları yine halkın diliyle anlatarak, güncel ve toplumsal olaylara seyirci kalmayıp; dostluk, kardeşlik, sevgi, nasihat vb. gibi konulara değinerek, öğütsel açıdan topluma ışık tutmuşlar, bununla birlikte; şiirlerini, içinde yaşadığı kültür değerlerini, dönemin ve yaşamış olduğu toplumun gerçeklerini kendi bakış açısıyla sunmuşlardır. Bu şekliyle âşıklar kimi zaman şiirlerinde, verdiği öğütlerle toplumu yönlendirmeye çalışmış, kimi zaman ise toplumun isteklerini ve tepkilerini halkın sözcüsü gibi düşünerek dile getirmişlerdir. Bu nedenledir ki Âşık Edebiyatıyla birlikte oluşan öğütsel boyut, halkı aydınlatarak bi-

linçlendirmeyi ve bilgilendirmeyi ilke edinmiştir (Artun, 2011). Halk şiirlerinin günümüze kadar ulaşmasına vesile olup, oluşturduğu şiirlerle halkı eğitmesi yönünde önemli adımlar atan âşıklar, toplum içinde birer öncü, lider ve yol gösterici olmuşlardır. Bu yüzden âşıklar; toplumun geleneğini, ahlakını, kültürel yapısını şiirlerinde pekiştirerek, halkın eğitilmesinde önemli bir katkıda bulunmuşlardır (Akkaya, 2010).

Halk kültüründe önemli bir yer teşkil eden âşıklık geleneği, yüzyılların birikiminden süzülerek biçimlenmiş, belirli kuralları olan, şiirin kalıcı ve etkileyici özelliğinden yararlanarak kuşaktan kuşağa aktarılan bir değerler bütünüdür. Halk Edebiyatı'nın büyük bir bölümünü kapsayan ve belli bir icrası, yerleşmiş bir geleneği olan Âşık Edebiyatı, var olduğu dönemden günümüze kadar güçlü temsilcilerini yetiştirmiş, özellikle 17. yüzyılda yetiştirdiği âşıklarla halkın şiir anlayışına ve zevkine yön vererek 19. yüzyılda zirveye ulaşmıştır. Bu sebeptendir ki Âşık Edebiyatı, âşıklık geleneğinin oluşmasında ve bu gelenek içinde yetişen âşıkların şekillenmesinde geçmişten günümüze kaynaklık etmiş ve kültürel mirasın gelişmesinde önemli rolü olmuştur (Artun, 2011). Geçmişten günümüze, bu köprüyü oluşturanlardan biri de hiç kuşkusuz söz konusu kültürün 20. yüzyıldaki önemli temsilcisi Âşık Veysel'dir.

Kültürümüzün önemli bir parçası olan âşıklık geleneği içerisindeki halk şiirinin, yıllar boyunca toplum tarafından kabul görüldüğü düşünüldüğünde, halk şiirinin toplumu önemli ölçüde etkilediği söylenebilir.

Bu çalışma ile; Âşık Edebiyatı halk şiirinde eğitsel ve öğretisel unsurların şiirlerde ne ölçüde yer aldığı saptanmaya çalışılmıştır. Bunun için âşıklık geleneğinin en önemli temsilcilerinden Âşık Veysel'in şiirlerindeki, eğitici ve öğretici unsurların tespiti için analiz yoluna gidilmiştir. Söz konusu şiirlerle yapılan analiz sonucunda, eğitsel ve öğretisel boyutun temel eğitimde ve toplumsal hayatın her alanında ne ölçüde önemli olduğu vurgulanmaya çalışılmıştır.

YÖNTEM

Çalışma, bütünüyle nitel, kısmen nicel örneklerle desteklenen bir çalışmadır. Çalışmada yer alan veriler, nitel araştırma tekniklerinden doküman incelemesi ve görüşme teknikleri (Yıldırım ve Şimşek, 2005) kullanılarak elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler, içerik çözümleme (Yıldırım-Şimşek, 2005) yöntemleri uygulanarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

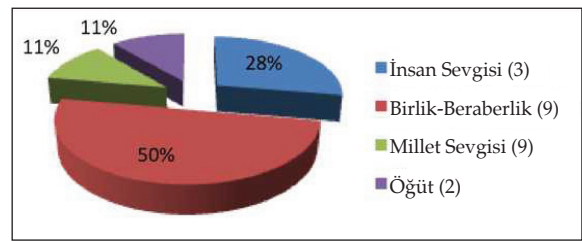
Bu bölümdeki analizler; Tahir Kutsi'nin "Âşık Veysel" kitabından, Ümit Yaşar Oğuzcan'ın "Âşık Veysel Dostlar Beni Hatırlasın" ve Doğan Kaya'nın "Âşık Veysel" kitaplarından yararlanılarak, Veysel'in eğitsel ve öğretisel konulara değindiği yaklaşık 45 şiiri, açıklamalar, tablolar ve grafikler ile birlikte detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Şiirlerin metinleri çalışmaya alınmamış, şiirler sadece adlarıyla çalışmaya dâhil edilmiştir.

ÂŞIK VEYSEL'İN ŞİİRLERİNDEKİ EĞİTSEL VE ÖĞRETİSEL UNSURLAR; 1. SENLİK BENLİK NEDİR BIRAK

Tablo ve Grafik 1

	İNSAN SEVGİSİ	BİRLİK BERABERLİK	MİLLET SEVGİSİ	ÖĞÜT
1. Kıta		Senlik benlik nedir bırak		
2. Kıta		Hep Adem'in oğlu kızı Beraberce şehit gazi		
3. Kıta	Hakir görüp ırk aayırarak			
4. Kıta		Senlik benlik nedir sil at		Tuttuğun yola doğru git Yoldan çıkıp olma asi
5. Kıta	Yezit nedir ne Kızılbaş Değil miyiz hep bir kardaş	Bizi yakar bizim ataş		
7. Kıta			Alevilik Sünnilik nedir Menfaattir varvarası	
8. Kıta		Cümle canlı hep topraktan Var olmuştur emir Hak'tan		
9. Kıta		Sen Allah'tan birlik dile Dava insanlık davası		

Tablo 1'de görüldüğü üzere, “Senlik Benlik Nedir Bırak” adlı şiiriyle Âşık Veyssel, öncelikle “İnsan Sevgisi”ne vurgu yapmış diğer yandan “Birlik ve Beraberlik”in mutlak mutluluğun yolu olduğunu belirterek özellikle bu iki kavram üzerinde önemle durmuştur. Diğer yandan; toplumun devamında mutlak olması gereken “Millet Sevgisi”nin de önemini vurguladığı görülmektedir. Bu yönüyle bu üç kavramın insan ve toplumun belleğinde sürekliliğinin olması yönünde önemine değinen bu şiirin, öğretisel ve eğitsel boyutuyla öne çıktığı görülmektedir.

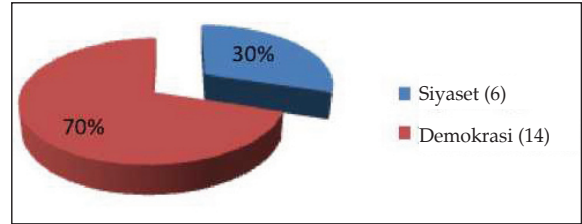
Grafik 1'de görüldüğü üzere “Senlik Benlik Nedir Bırak” adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 50 oranında “Birlik Beraberlik” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

2. BU YOLDA

Tablo ve Grafik 2

	SİYASET	DEMOKRASİ
1. Kıta		Demokrasinin budur rejimi Vatan milletindir kim kovar kimi Sıkma savcıları kovma hâkimi Şekavet yok adalet var bu yolda
2. Kıta	Kimin hakkı vardır bu sefil halkta Parmaklar oynuyor türlü nifakta Selâmet yok felâket var bu yolda	
3. Kıta		İradyo denilen milletin malı Neşriyatlar tarafsızca olmalı Hâkimiyet milletindir bilmeli Esaret yok hep millet var bu yolda
4. Kıta	Manasız mantıksız Vatan Cephesi Maksat Menderes'in seçim dalgası	Vatan milletindir bu neyin nesi Menderes yok memleket var bu yolda
5. Kıta	Hiçbir parti ebediyen kalamaz	Milletsiz bir devlet yoktur olamaz Şikâyet yok nihayet var bu yolda
6. Kıta		Böyle değil idi şu demokrasi Tahkikat yok hürriyet var bu yolda

Tablo 2'de görüldüğü üzere "Bu Yolda" adlı şiiriyle Âşık Veysel, dönemin iktidarına demokrasinin gereği olarak vatandaşlar arasında ayırım yapmamasını öğütlerken, demokraside farklı görüşleri ifade etme özgürlüğünün olduğunu dile getirmektedir. Ayrıca demokrasilerde iktidarların sürekli olmayacağını vurgulayarak, milletin iktidarının sürekli olacağı, savcılar ve hâkimlere baskı yapılmamasını dile getirmiştir. Sonuç olarak demokrasi kavramının önemini vurgulayan Veysel'in bu şiirinde; ancak toplumsal bir demokrasinin, toplumsal huzuru ve bütünlüğü sağlayabileceğini ifade ederek şiire, öğretisel ve eğitsel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

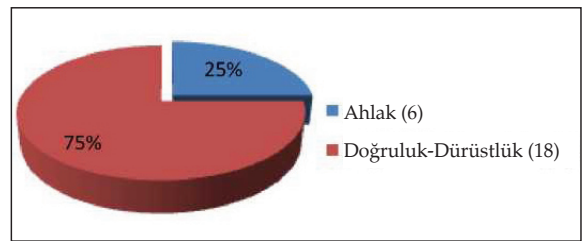
Grafik 2'de görüldüğü üzere, "Bu Yolda" adlı şiirde, iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında %70 oranında "Demokrasi" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

3. İŞTE HİLE SÖZDE YALAN OLMASA

Tablo ve Grafik 3

	AHLAK	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK
1. Kıta		İnsanoğlu doğru yoldan şaşmazdı İşte hile sözde yalan olmasa (2)
2. Kıta	Ne zina olurdu ne çapkın evlât	İstemezdi alışverişte senet Kafalara yerleşmezdi ihanet İşte hile sözde yalan olmasa
3. Kıta		Ne bir yetim hakkı ne de bir rüşvet İşte hile sözde yalan olmasa
4. Kıta	Çirkin işe meyyal olmazdı nefis	Ne cinayet ne hırsızlık ne hapis İşte hile sözde yalan olmasa
5. Kıta	Ortadan kalkardı günah musibet Herkes için açık olurdu cennet	Aşıkâr olurdu hak ve hakikat İşte hile sözde yalan olmasa
6. Kıta	Olsa temiz ahlak ve hüsn-i rıza Hiç şüphe girmezdi gönüle göze	İşte hile sözde yalan olmasa
7. Kıta		Yalancılar belki kızar bu işe Yalan ayaktadır çıkamaz başa Kemlik düşünür mü kardeş kardeşe İşte hile sözde yalan olmasa
8. Kıta		İşte hile sözde yalan olmasa

Tablo 3’de görüldüğü üzere “İşte Hile Sözde Yalan Olmasa” adlı şiiriyle Âşık Veyssel, iş hayatında, ticaretle, insan ilişkilerinde diğer bir deyişle yaşamın bütün alanlarında ahlak ve dürüstlüğün önemini vurgulamaktadır. Bununla birlikte, dürüstlüğün yaşamı kolaylaştıracağına, her alanda insanların birbirlerine güvenebildiği ve daha fazla gelişim gösterebilecekleri bir ortamın sağlanacağına vurgu yapmaktadır. Ayrıca ahlak anlayışının dinsel açıdan önemini de belirterek şiire eğitimsel ve öğretimsel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

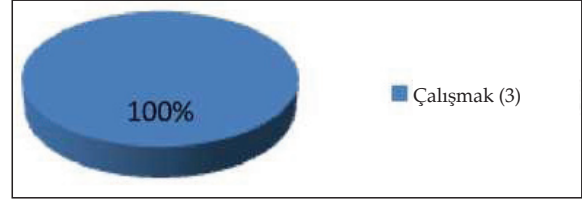
Grafik 3’de görüldüğü üzere “İşte Hile Sözde Yalan Olmasa” adlı şiirde iki öğretimsel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında %75 oranında “Doğruluk-Dürüstlük” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

4. ŞU DÜNYAYA GELDİM NE OLDU KÂRIM

Tablo ve Grafik 4

	ÇALIŞMAK
4. Kıta	Nice varlık verilmiştir kullara Çalışıp yaklaşan hakiki yâre Geçirir gününü saadet içinde

Tablo 4’de görüldüğü üzere “Şu Dünyaya Geldim Ne Oldu Kârım” adlı şiiriyle Âşık Veysel, dünyaya gelmenin ve yaşamının insanoğlu için bir anlamı olması gerektiğini vurgulayarak, son kıtada çalışmadan, amaçsız boşa zaman geçirmenin bir gaflet olduğunu belirtmiştir. Bu şiiriyle Veysel’in, “çalışma” olgusunun önemini vurgulayarak şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

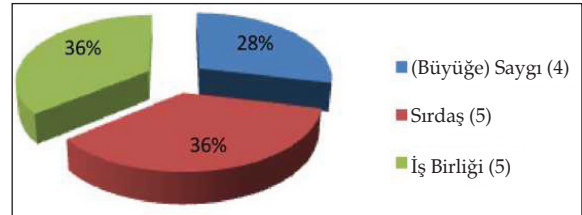
Grafik 4’de görüldüğü üzere “Şu Dünyaya Geldim Ne Oldu Kârım” adlı şiirde bir öğretisel konu olarak üç mısradan oluşan “Çalışma” kavramının yer aldığı görülmektedir.

5. SAZIMA

Tablo ve Grafik 5

	(BÜYÜĞE) SAYGI	SIRDAŞ	İŞ BİRLİĞİ
1. Kıta		Gizli sırlarımı âşık etme Lâl olsun dillerin söyleme ya da Garip bülbül gibi ah ü zâr etme	
2. Kıta	Çalıştım sesimi sesine kattım Bebe gibi kollarımda yaylattım Hayâl-i hatır et beni unutma	Gizli dertlerimi sana anlattım	
3. Kıta		Söyle doğrusunu gel inkâr etme	
4. Kıta			Benim her derdime ortak sen oldun Ağlasam ağladın gülersem güldün
5. Kıta			
6. Kıta	Ben babamı sen ustanı unutma		Sen petek misâli VEYSEL de arı İnleşir beraber yapardık balı Ben bir insanoğlu sen bir dut dalı

Tablo 5’de görüldüğü üzere “Sazıma” adlı şiiriyle Âşık Veysel, bizleri büyüten, yetiştiren, emek veren büyüklerimize karşı saygılı olup onları unutmamak gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca büyüğe saygının yanı sıra beraber çalışarak, işbirliği ile bir şeyleri başarmanın ve üretmenin önemine de dikkat çeken Veysel’in, şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

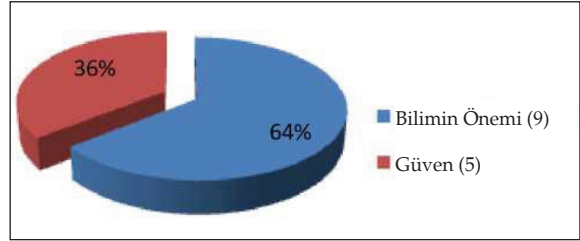
Grafik 5’de görüldüğü üzere, “Sazıma” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 36 oranında “Sırdaş” ve “İş Birliği” kavramlarının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

6. HASTANE (I)

Tablo ve Grafik 6

	BİLİMİN ÖNEMİ	GÜVEN
1. Kıta	Dertliler dermanı sende arıyor Millete hizmetin var hastane Türlü türlü yaraları sarıyor Var olsun hekimler nur olsun hastane	
3. Kıta	Dertli olan gelir gelir yalvarır Göz açılır kulak verir dil verir Tedavisi bitenlere yol verir Dünyalar durdukça dur hastahane	
4. Kıta		Hastahane hekimlerin mekanı Elinden geldikçe incitmez canı Yavrumu sağ salım ver hastahane
5. Kıta	Her vilâyet ister bir hastahane	Hastahane büyük nimet Sivas'ta Kolayca geliyor gidiyor hasta

Tablo 6'da görüldüğü üzere "Hastane (I)" adlı şiiriyle Âşık Veysel'in, insanoğlunun yaşadığı hastalıklara bilim dışı yollara başvurarak çare aramasının doğru olmadığını, tıp alanında yetişmiş doktor ve diğer personelin gerekli donanımına sahip olduğunu ve hastaneye gidilmesi gerektiğini ifade ederek şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

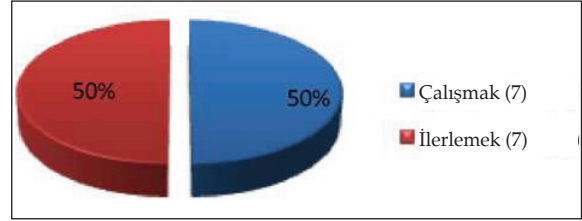
Grafik 6'da görüldüğü üzere, "Hastane (I)" adlı şiirinde "Bilimin Önemi" olgusunun şiirin mısra sayılarına bakıldığında % 64 oranında daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

7. KULAK VER SÖZÜME DİNLE VATANDAŞ

Tablo ve Grafik 7

	ÇALIŞMAK	İLERLEMEK
1. Kıta	Uyma lâklâk edip gülüşenlere Seni meşgul eder işinden eğler Karışır tembel perişanlara	
2. Kıta	Bir sağlam iş tut da elden bırakma Allah'ın yardımını çalışanlara	Adım at ileri geriye bakma
3. Kıta	Allah cömert amma ekmek bırakmaz	İleriyi gören geriye bakmaz İnsanlık yolundan taşraya çıkmaz Oturup geçmişi konuşanlara
4. Kıta		Seyret gökyüzünde yarışanları
5. Kıta	Dünya fani dedi çöküp oturma	Adım at ileri avara durma Yoldaş ol refaha kavuşanlara

Tablo 7'de görüldüğü üzere "Kulak Ver Sözüme Dinle Vatandaş" adlı şiiriyle Âşık Veysel, var olan işte uzmanlaşarak ve çalışarak bir şeylerin elde edilebileceğini ifade edip çalışmanın önemini vurgulamaktadır. Ayrıca Veysel'in, geriye değil ileriye bakanların başarılı olacağı ve refah düzeylerinin artacağını belirtip, ilerlemenin önemini dile getirerek şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

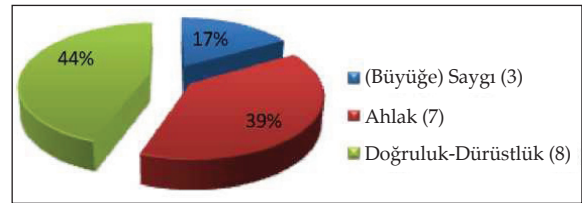
Grafik 7'de görüldüğü üzere "Kulak Ver Sözüme Dinle Vatandaş" adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında %50 oranında "Çalışmak" ve "İlerlemek" kavramlarının şiirde eşit miktarlarda işlendiği tespit edilmiştir.

8. DURUM

Tablo ve Grafik 8

	(BÜYÜĞE) SAYGI	AHLAK	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK
1. Kıta	Dünya güzellendi itibar düştü Anne babaya yoksun kaldı hürmete		
2. Kıta	Büyükler küçüğe gelir minnete	Çirkin sözler gezer halkın dilinde Ud edep kalmadı kızda gelinde	
3. Kıta		Bakmaz mısın insanların işine Kötülükler doğar peşi peşine	
4. Kıta			Kimisi söz verir sözünde durmaz Hakikati doğru sözü duyurmaz İşlediği suçun farkına varmaz
5. Kıta		Kötülükler memlekete kök saldı Fitnelik fesatlık arttı çoğaldı Bu işin ıslahı Allah'a kaldı	
6. Kıta			Tezvirlerin işi gider ileri Yalancıya itibar çok ekseri Hilekârın sahtekârın işleri Yol açıyor rezalete nefrete
7. Kıta			Doğru söyleyene diyorlar asi

Tablo 8’de görüldüğü üzere “Durum” adlı şiiriyle Âşık Veysel, değişen ve gelişen dünyada insanların ahlaki açıdan erozyona uğradığını ve büyüğe saygının azaldığını vurgulamaktadır. Ayrıca Veysel’in, kötülük, ayrımcılık ve yalanın da giderek artmasıyla; yalancıların ve dolandırıcıların itibarlı olmaya başladığından yakınıp dünyadaki bu düzenin bitmeyeceğini ifade ederek şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

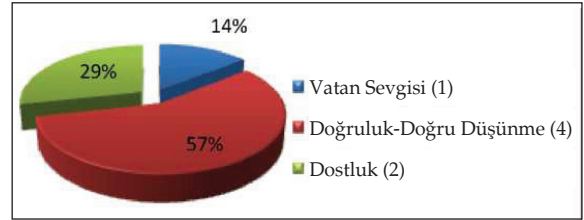
Grafik 8’de görüldüğü üzere “Durum” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 44 oranında “Doğruluk-Dürüstlük” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

9. SELÂM YAZ DOSTLARA

Tablo ve Grafik 9

	VATAN SEVGİSİ	DOĞRULUK-DOĞRU DÜŞÜNME	DOSTLUK
1. Kıta	Sağ olsun var olsun Türk'ün ulusu	Kimi lehte söyler kimi aleyhte	Selâm yaz dostlara mektup dolusu
2. Kıta		Adımlarım doğru belli izlerim Fikrim pazarlarda düşüncem bende	
3. Kıta		VEYSEL der hedefim doğru bir nokta	Dostunan aradan kalkınca perde

Tablo 9'da görüldüğü üzere "Selâm Yaz Dostlara" adlı şiiriyle Âşık Veysel, dünya'nın gelip geçici olduğunu kalıcı olanın ise dostluklar ve vatan sevgisi olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca Veysel'in, insanların değişik fikirlere sahip olduğunu, her düşünceden etkilenmeden aşırı uçlara sapmadan, insanın doğru olanı hedeflemesi ve düşüncelerinde kararlı olması gerektiğini ifade ederek şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

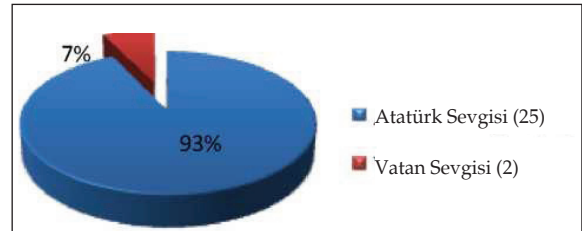
Grafik 9'da görüldüğü üzere "Selâm Yaz Dostlara" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında, % 57 oranında "Doğruluk-Doğru Düşünme" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

10. AĞLAYALIM ATATÜRK'E

Tablo ve Grafik 10

	ATATÜRK SEVGİSİ	VATAN SEVGİSİ
1. Kıta	Ağlayalım Atatürk'e Bütün dünya kan ağladı Geldi ecel can ağladı	
2. Kıta	Cem-i mahlûk ins ü cini Hepisi birden ağladı	
3. Kıta	Atatürk'e erdi zevâl Memur mebusan ağladı	
4. Kıta	Her millet Atatürk deyin Cemiyet-i akvam ağladı	
5. Kıta	Atatürk'ün eserleri Söylenecek bundan geri Bütün dünyanın her yeri Ah çekti vatan ağladı	
6. Kıta	Atalığın ispat etti Varlığın Türk'e terk etti Döndü çark devran ağladı	
7. Kıta	Bu ne kuvvet bu ne kudret Bütün Türkler İnön'İsmet Gözlerinden kan ağladı	
8. Kıta	Türkler giydi hep karalar İşitti her yan ağladı	
9. Kıta	Mareşal'in askerleri Ordular teğmen ağladı	Siz sağ olun Türk gençleri Çalışanlar kalmaz geri
10. Kıta	Aslan yatağı boş kalmaz Her gelen insan ağladı	

Tablo 10'da görüldüğü üzere "Ağlayalım Atatürk'e" adlı şiiriyle Âşık Veysel, ülkenin kurtarıcısı ve kurucusu Atatürk'ün devrimlerinden ve yaptıklarından övgüyle söz ederken, ölümünün toplumda ve uluslararası alanda yarattığı üzüntüyü dile getirmektedir. Ayrıca Veysel şiiriyle, Atatürk'ün ülkenin kurtuluşundaki kahramanlıklarını ve kalkınma hamlelerini anlatırken diğer bir taraftan vatan sevgisinin önemini vurgulamaktadır. Sonuç itibarıyla Atatürk sevgisinin toplum üzerindeki önemine değinen bu şiirin, öğretisel ve eğitsel boyutuyla önem kazandığı söylenebilir.

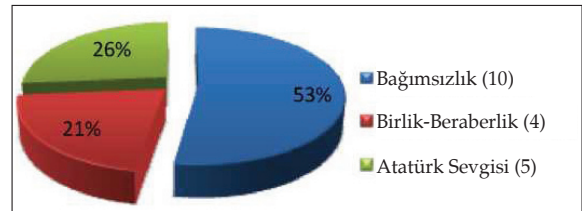
Grafik 10'da görüldüğü üzere "Ağlayalım Atatürk'e" adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayısının çokluğuna bakıldığında % 93 oranında "Atatürk Sevgisi" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

11. ON DOKUZ MAYIS'TA PARLAYAN ZAFER

Tablo ve Grafik 11

	BAĞIMSIZLIK	BİRLİK-BERABERLİK	ATATÜRK SEVGİSİ
1. Kıta	On dokuz Mayıs'ta parlayan zafer Ne mutlu Samsun'a zafer kapısı Her an için hatırlatırız bu çağı		
2. Kıta	Samsun'da parladı zafer güneşi Öyle bir zafer ki bulunmaz eşi		Gerdi kanatların bir devlet kuşu
3. Kıta			Emsali bulunmaz bir cevher idi Edep erkân medeniyet menba(ğ)ı
4. Kıta	Şanlı Ankara'ya kurdu otağı		
5. Kıta		Yürüdü cepheye el birliğiyle Yanında binlerce kurbanlık ile	
6. Kıta	Zafer bizim haydı yürü diyerek Hudutlara çaktı şanlı bayrağı		
7. Kıta	Her tarafta şenlik Türk düğünüdür		Her tarafa yayılan onun ünüdür Nur içr'olsun Atatürk'ün yatağı
8. Kıta	Bu vatani ısmarladı millete	Yurdumuzu benzetelim cennet'e Türk korusun dedi yine bu bağı	

Tablo 11'de görüldüğü üzere "On Dokuz Mayıs'ta Parlayan Zafer" adlı şiiriyle Âşık Veysel, 19 Mayıs 1919'da başlayan süreçle Atatürk'ün bağımsızlık için nasıl bir yol izlediğini anlatmıştır. Ayrıca Veysel, Atatürk'ün halkla birlik ve beraberlik içinde bağımsızlık savaşını nasıl kazandığını ve halkın Atatürk'e olan sevgisini dile getirmiştir. Sonuç itibarıyla birlik ve beraberlik doğrultusunda bağımsızlığın önemine değinen Veysel'in, şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

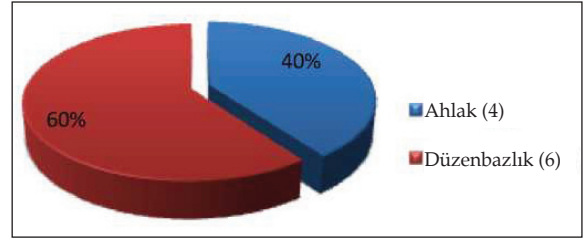
Grafik 11'de görüldüğü üzere "On Dokuz Mayıs'ta Parlayan Zafer" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında %53 oranında "Bağımsızlık" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

12. NE ACAYİP BİR ZAMANA UĞRADIK

Tablo ve Grafik 12

	AHLAK	DÜZENBAZLIK
1. Kıta	Kanaat bereket biri kalmadı Ataların sözü geri kalmadı	Ahir şer demişler sözleri sadık
2. Kıta	Terbiye kalmadı ebeveyinde	Herkes alır satar kendi reyinde
3. Kıta		Millet birbirinin kanını sorar Açıkgozüz derler körü kalmadı
4. Kıta	Silindi yüzlerin nuru kalmadı	Yüz bulunmaz doya doya bakmaya
6. Kıta		Herkes bir aldığı on beşe sattı

Tablo 12'de görüldüğü üzere “Ne Acayip Bir Zamana Uğradık” adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanların ahlaki açıdan bozulduğunu, bencilleştğini, aldatmaya çalıştığını bunun sonucunda dünyanın yaşanmaz hale geldiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Veysel, stokçuluk ve karaborsanın insanların yaşamını zorlaştırdığına değinirken buna yönelenleri de ahlaki açıdan eleştirmektedir. Sonuç itibarıyla insanî ve ahlaki yönden toplumun bozulduğuna işaret eden bu şiirin, eğitsel ve öğretisel boyutuyla önem kazandığı söylenebilir.

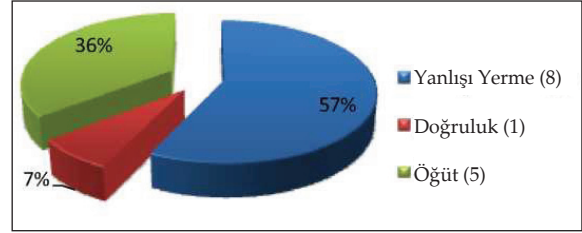
Grafik 12'de görüldüğü üzere “Ne Acayip Bir Zamana Uğradık” adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 60 oranında “Düzenbazlık” kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

13. TAŞLAMA (I)

Tablo ve Grafik 13

	YANLIŞI YERME	DOĞRULUK	ÖĞÜT
1. Kıta	Temiz kullan boyağını Sahte boyalar taşırsın		Çok uzatma ayağını Açıkta kalır üşürsün
2. Kıta	Adın doğru kendin hırsız Karanlıkta dolaşırsın		Olmayasın karaktersiz Çok konuşan yerli yersiz
3. Kıta	Gittiğin yollar dolaşık Yemek yersin kap bulaşık		
4. Kıta	Topladığın yalanları Dostun ile bölüşürsün		
5. Kıta		Doğru gitsen ulaşırsın	Önüme bak düşeceksin

Tablo 13'de görüldüğü üzere "Taşlama (I)" adlı şiiriyle Âşık Veysel'in, insanoğluna doğruluğun ve dürüstlüğün yolunu gösterip, kötü, yalancı ve sahtekârların başına nelerin gelebileceğini vurgulayarak şiire eğitsel ve öğretisel boyut kazandırdığı söylenebilir.

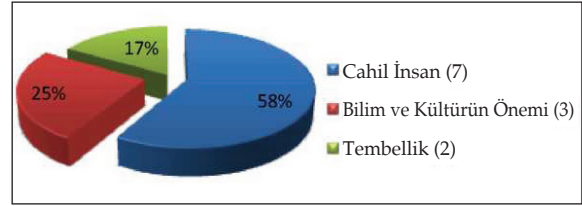
Grafik 13'de görüldüğü üzere "Taşlama (I)" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 57 oranında "Yanlış Yerme" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

14. ALDANMA CAHİLİN KURU LAFINA

Tablo ve Grafik 14

	CAHİL İNSAN	BİLİM VE KÜLTÜRÜN ÖNEMİ	TEMBELLİK
1. Kıta	Aldanma cahilin kuru lafına Hükmetse dünyanın her tarafına Arzusu hedefi yolu yalandır	Kültürsüz insanın külü yalandır	
2. Kıta			Dız dız eden her sineğin bal' olmaz Peteksiz arının balı yalandır
3. Kıta	Cahilden iyilik beklenmez ahir İşleği ameli hâli yalandır	İnsan bir deryadır ilim de mahir İlimsiz insanın şöhreti zahir	
4. Kıta	Cahil okur amma âlim olamaz Kâmillik ilmini beklenmez ahir		

Tablo 14'de görüldüğü üzere "Aldanma Cahilin Kuru Lafına" adlı şiiriyle Âşık Veysel, bilgiyi, kültürü, bilimi ve çalışkanlığı ele almaktadır. Bunlara sahip olmanın, topluma ve kişiye kazandırdığı özellikleri ve güzellikleri dile getirmektedir. Bununla birlikte Veysel'in, tembel, cahil ve bilgisiz insanların da nasıl göründüklerine değinerek şiire eğitsel ve öğretisel boyut kazandırdığı söylenebilir.

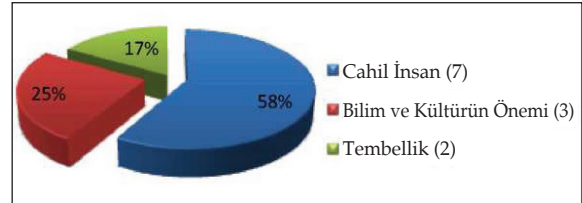
Grafik 14'de görüldüğü üzere "Aldanma Cahilin Kuru Lafına" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 58 oranında "Cahil İnsan" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

15. BİR KÜÇÜK DÜNYAM VAR İÇİMDE BENİM

Tablo ve Grafik 15

	MİLLET SEVGİSİ	VATAN SEVGİSİ	ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK
1. Kıta			Bir küçük dünyam var içimde benim Görenler dar görür geniştir bana
2. Kıta	Bilirsem Türklüğün var kıymetini Vatanım milletim bana kâfidir	Vatanım milletim bana kâfidir	İstemem dünyanın saltanatı Süslü giyimini arap atını
3. Kıta	Millette kurban olaydı bu baş	İsterdim hayatta düşmanla savaş Nasip değilmiş şehitlik kardaş	
4. Kıta	Her zaman milletim bahtiyar olsun		Dünya geniş olsun ister dar olsun
5. Kıta	İçimde beslerim bir büyük ordu	Çiğnesin düşmanı yükseltsin yurdu	

Tablo 15’de görüldüğü üzere “Bir Küçük Dünyam Var İçimde Benim” adlı şiiriyle Âşık Veysel, kendisi için yeterli gördüğü dünyasıyla; alçak gönüllük içinde millete, vatanına bağlılığına ve sahip çıktığı değerlerine vurgu yapmaktadır. Ayrıca Veysel’in, küçük dünyasıyla aslında bu büyük değerlere sahip olduğu, “Görenler dar görür geniştir bana” dizesi ile de bir tür ironi yaparak bir gönderme yaptığı söylenebilir. Sonuç olarak Veysel’in toplumun öncelikli değerlerine değinerek şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

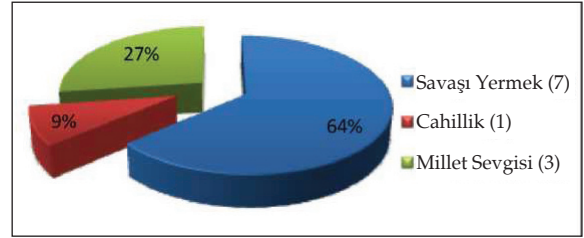
Grafik 15’de görüldüğü üzere “Bir Küçük Dünyam Var İçimde Benim” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 36 oranında “Millet Sevgisi” ve “Alçak-gönüllülük” kavramlarının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

16. KOCA DÜNYA VAZİYETİ DEĞİŞTİ

Tablo ve Grafik 16

	MİLLET SEVGİSİ	VATAN SEVGİSİ	ALÇAKGÖNÜLLÜLÜK
1. Kıta			Bir küçük dünyam var içimde benim Görenler dar görür geniştir bana
2. Kıta	Bilirsem Türklüğün var kıymetini Vatanım milletim bana kâfidir	Vatanım milletim bana kâfidir	İstemem dünyanın saltanatını Süslü giyimini Arap atını
3. Kıta	Millette kurban olaydı bu baş	İsterdim hayatta düşmanla savaş Nasip değilmiş şehitlik kardaş	
4. Kıta	Her zaman milletim bahtiyar olsun		Dünya geniş olsun ister dar olsun
5. Kıta	İçimde beslerim bir büyük ordu	Çiğnesin düşmanı yükseltsin yurdu	

Tablo 16'da görüldüğü üzere "Koca Dünya Vaziyeti Değişti" adlı şiiriyle Âşık Veysel, dünyanın hâlini irdeleyerek, gelişmiş ülkelerin gizli bir sömürü için her tür savaşı nasıl ortaya koyduklarını vurgulamaktadır. Sonuç itibarıyla Veysel'in, hem kendi görüşünü hem de toplumun ve Türkiye'nin yerini belirleyerek bu üç kavramla birlikte şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 16'da görüldüğü üzere "Koca Dünya Vaziyeti Değişti" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 64 oranında "Savaşı Yermek" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

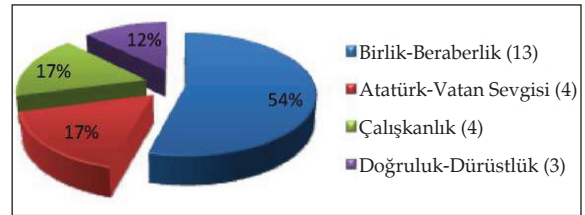
17. GEL BİRLİK KAVLINE GİRELİM KARDAŞ

Tablo ve Grafik 17

	BİRLİK-BERABERLİK	ATATÜRK-VATAN SEVGİSİ	ÇALIŞKANLIK	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK
1. Kıta	Gel birlik kavline girelim kardaş Birlik çok tatlıdır benzer üzüme			İtimat edersen benim sözüme
2. Kıta	Kardeş-âne sevişelim can cana El birlikle çalışalım vatana	El birlikle çalışalım vatana	El birlikle çalışalım vatana Çok okul fabrika kuralım kardaş	Son verelim iftiraya buhrana
3. Kıta	Nedir senlik benlik uzandık candan İrkımız neslimiz aynı bir kandan	Yurdun yaraların saralım kardaş	Çalışalım kurtulalım buhrandan	
4. Kıta	Boş verelim bozguncular sözüne Yürüyüp hedefe varalım kardaş	Yürüyelim Atatürk'ün izine	Göz atalım şu dünyanın hızına	
5. Kıta	Azim fikir emelimiz bir olsun Herkes birbirine kız versin alsın Çıkarıp nifakı sürelim kardaş	Atatürk'ün yattığı yer nur olsun		
6. Kıta	Bana düşman etmiş vatandaşımı Sebebi ne ise soralım kardaş			VEYSEL'in sözleri kanun dışı mı

Tablo 17'de görüldüğü üzere "Gel Birlik Kavline Girelim Kardaş" adlı şiiriyle, birlik ve beraberlikle toplumun bütünlüğüne yönelik ifadelerde bulunan Âşık Veysel'in, birlik ve beraberlikle birçok şeyin üstesinden gelinebileceğini ifade ederek şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı düşünülebilir.

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere "El birlikle çalışalım vatana" dizesi, birlik sözünden dolayı "Birlik-Beraberlik" kavramında, çalışalım sözünden dolayı "Çalışkanlık" kavramında ve vatan sözünden dolayı da "Atatürk-Vatan Sevgisi" kavramında yer almıştır.

Grafik 17'de görüldüğü üzere "Gel Birlik Kavline Girelim Kardaş" adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 54 oranında "Birlik Beraberlik" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

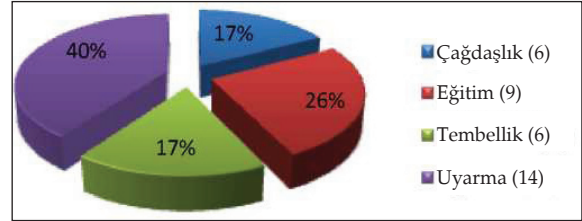
18. UYAN BU GAFLETTEN

Tablo ve Grafik 18

	ÇAĞDAŞLIK	EĞİTİM	TEMBELLİK	UYARMA
1. Kıta	Devr-i Cumhuriyet asırı yirmi Dünya ayaklanmış aya gidiyor			Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
2. Kıta	Her köşeye bir fabrika koyulsun		Bırak sar'öküz varsın yayılsın	Set çekme gözlere herkes ayılsın Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
3. Kıta			Dikkat eyle karıncaya arıya	Yürüyen yolcuyu çekme geriye Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
4. Kıta		Zarar gelmez sana kaçınma sazdan		Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
5. Kıta		Destekle fakiri okut yetimi İdrâk eyle hidrojeni atomu		Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
6. Kıta			Çok yatarsan azdırırsın yaramı	Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
7. Kıta		Göklere fırlıyor bu kadar füze İstiyor aydaki sırları çöze		Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
8. Kıta		Diyorlar ki dünya evvel su imiş Oku anla dünya nedir ne imiş Yükselenler bilgi ile büyümüş		Uyan bu gafletten uyuma yurttaş

9. Kıta		İlim akıl fikir sermaye sende	Çalıştır gemiyi otur dümende	Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
10. Kıta			Hiçbirşey bilmezsen dik biraz kavak Boş gezene derler serseri savak	Yumma gözlerini dünyaya bir bak Uyan bu gafletten uyuma yurttaş
11. Kıta	VEYSEL ne durursun herkes gidiyor Zaman uymaz sen zamana uy diyor Fen çok büyük kerameti yuduyor			Uyan bu gafletten uyuma yurttaş

Tablo 18'de görüldüğü üzere "Uyan Bu Gafletten" adlı şiiriyle Âşık Veysel'in, çağdaşlığın ve gelişim seviyesinin ne ölçüde ve nasıl olacağının ipuçlarını verdiği görülmektedir. Bu gelişim karşısında bilinçli ve uyanık olmayı, halkına anlatırken; çağdaşlık seviyesine ulaşmanın bilimle, okumayla ve eğitimle olabileceğini dile getirerek, şiire eğitsel ve öğretisel boyutuyla önem kazandırdığı söylenebilir.

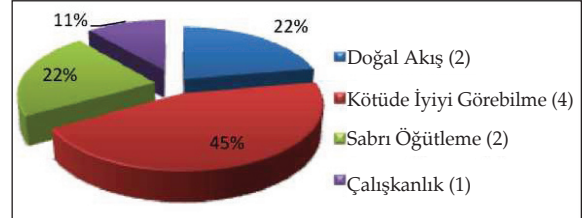
Grafik 18'de görüldüğü üzere "Uyan Bu Gafletten" adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 40 oranında "Uyarma" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

19. ANLATAMAM DERDİMİ DERTSİZ İNSANA

Tablo ve Grafik 19

	DOĞAL AKIŞ	KÖTÜDE İYİYİ GÖREBİLME	SABRI ÖĞÜTLEME	ÇALIŞKANLIK
1. Kıta	Hiçbir zaman gül dikensiz olamaz	Derdim bana derman imiş bilmedim Dert çekmeyen dert kıymetin bilemez		
2. Kıta		Gülü yetiştirir dikenli çalı	Kişi sabır ile bulur kemali Sabretmeyen maksudunu bulamaz	Arı her çiçekten yapıyor balı
3. Kıta		Yüce dağlar şöhret bulmuş karınan		
4. Kıta	Harekete kimse mâni olamaz			

Tablo 19'da görüldüğü üzere "Anlatamam Derdimi Dertsiz İnsana" adlı şiiriyle Âşık Veysel'in, dertlerini dile getirmek ister gibi yaparken, aslında yaşadığı sorunlardan çıkardığı dersleri bize anlattığı görülmektedir. Bunu da doğadaki somut örneklerle, doğaya sevgisini ve doğal akışa saygısını eksik etmeden yaptığını söylemek mümkündür. Bunu yaparken de, doğa unsuruyla ve diğer örneklerle birlikte kötüde iyiye görebilme yanını da ifade ederek şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

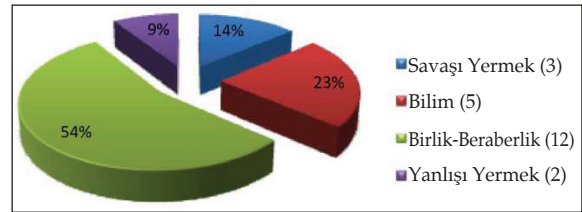
Grafik 19'da görüldüğü üzere "Anlatamam Derdimi Dertsiz İnsana" adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 45 oranında "Kötüde İyiye Görebilme" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

20. HEPİMİZ BU YURDUN EVLÂTLARIYIZ

Tablo ve Grafik 20

	SAVAŞI YERMEK	BİLİM	BİRLİK-BERABERLİK	YANLIŞI YERMEK
1. Kıta	Bu nasıl kavgalar çirkin dövüşler		Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	
2. Kıta			Birleşiriz bir bayrağın altında Biz Türklerin ikilik yok aslında Yanar tutuşuruz vatan aşkında Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	
3. Kıta	Hedef alıp dövüştüğün kardaşın Topluma zararlı yersiz savaşın		Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	Seni yaralıyor attığın taşın
4. Kıta		Herkes ilim deryasında yüzüyor Çıkmış ayın çevresinde geziyor	Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	
5. Kıta		İlim kültür deryasına dalalım Çevremize bakıp ibret alalım	Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	
6. Kıta		Kitaplar yazılmış nasihat dolu	Birlikte güçlenir gençliğin kolu Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	
7. Kıta			Hepimiz bu yurdun evlâtlarıyız	Bulanık çeşmeden kimse su içmez

Tablo 20’de görüldüğü üzere “Hepimiz Bu Yurdun Evlâtlarıyız” adlı şiiriyle Âşık Veysel, savaşın anlamsız olduğunu ifade ederek birlik beraberlik içinde topluma yurttaşlık bilincini aşlamayı amaçlamaktadır. Bunun da doğru yolunun, eğitim, bilgi ve okuma ile olabileceğini dile getiren Veysel’in, şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

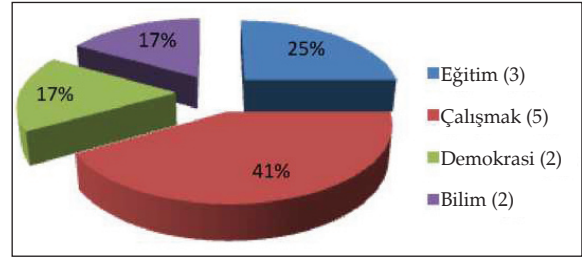
Grafik 20’de görüldüğü üzere “Hepimiz Bu Yurdun Evlâtlarıyız” adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 54 oranında “Birlik-Beraberlik” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

21. HALKEVİ (I)

Tablo ve Grafik 21

	EĞİTİM	ÇALIŞMAK	DEMOKRASİ	BİLİM
1. Kıta	Işıklar tutar halka yorulmaz eli Halka hizmet kuruluşu emeli			
2. Kıta				İlim irfan faziletle doludur
3. Kıta			Atatürk'ün sesi milletin sesi Eşitlik hürriyet demokrasi	Halkevleri ilim irfan yuvası
4. Kıta	Sosyal yardım kolu Türk müzik kolu	Çalışanlar için imkânlar dolu Çalışmalı okumalı yazmalı		
5. Kıta		Asil Türk milleti çalışır VEYSEL Çalışana ekmek çağırır gel gel Asla mağdur olmaz çalışan bir el		

Tablo 21'de görüldüğü üzere "Halkevi (I)" adlı şiiriyle Âşık Veysel, Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulmuş en önemli kültür kurumlarından birisi olan Halkevlerinin yapısı ve faydaları üzerinde durmuştur. Ayrıca Veysel, Halkevleri konusunda Atatürk'ün önemli bir yere sahip olduğunu ve bu kurumun toplum üzerinde etkili olduğunu vurgulamıştır. Bununla birlikte müziğin halk kültürü üzerindeki önemini anlatılırken, okuma yazma yoluyla halkın gittikçe aydınlığa ilerlediğini ifade ederek şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırmaktadır.

Grafik 21'de görüldüğü üzere "Halkevi (I)" adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 41 oranında "Çalışmak" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

22. HALKEVİ (II)

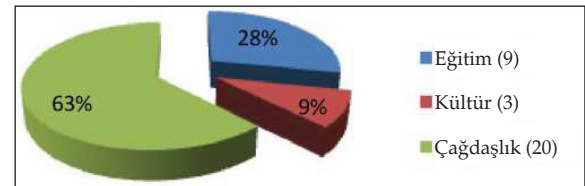
Tablo ve Grafik 22

	EĞİTİM	KÜLTÜR	ÇAĞDAŞLIK
1. Kıta			Doğru bakıp görene Halkın evi Hakk'ın evi Hüsnüniyet olanlara Halkın evi Hakk'ın evi
2. Kıta			Düşkünlere yapar yardım Halkın evi Hakk'ın evi
3. Kıta	Halkevinin dokuz kolu Bir kökü var bin bir dalı Yaprak dahi köke bağlı		Halkın evi Hakk'ın evi
4. Kıta	Teknik Araştırma Köy Kolu Spor Temsiller dopdolu Güzel Sanatlar Mimari		Halkın evi Hakk'ın evi
5. Kıta		O resimler o heykeller Bahtiyardır yapan eller	Halkın evi Hakk'ın evi
6. Kıta	Bir kolu var Edebiyat Bir cevher ki yetmez fiyat	Bir kolu var Edebiyat	Halkın evi Hakk'ın evi
8. Kıta			İbret ile bakarsanız Bir varlık ki misli deniz Yine biziz yine biziz Halkın evi Hakk'ın evi
9. Kıta	Denizde cümle bir olur		Halkın evi Hakk'ın evi
10. Kıta			Atatürk kurdu temeli İnönü'nün bu emeli Biziz bizim ev demeli Halkın evi Hakk'ın evi
11. Kıta			Halkın evi Hakk'ın evi

Tablo 22'de görüldüğü üzere “Halkevi (II)” adlı şiiriyle Âşık Veysel, Cumhuriyetin önemli kurumlarından olan Halkevlerinin temel yapısı, eğitimi, görev ve sorumluluklarına değinmiştir. Diğer bir taraftan Veysel’in bu şiiriyle, halkevlerinin kültürel anlamda Türk toplumu için bir uyanışı simgelediği vurgusunu ifade ederek şiire, eğitimsel ve öğretimsel açıdan bir boyut kazandırdığı düşünülebilir.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında 6. kıtada yer alan “Bir kolu var Edebiyat” mısrası,

hem “Eğitim” hem de “Kültür” kavramlarında yer almıştır.

Grafik 22'de görüldüğü üzere “Halkevi (II)” adlı şiirde üç öğretimsel konu yer almaktadır. Toplamda mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 63 oranında “Çağdaşlık” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

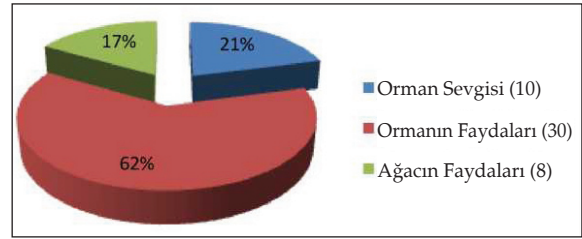
23. ORMAN

Tablo ve Grafik 23

	ORMAN SEVGİSİ	ORMANIN FAYDALARI	AĞACIN FAYDALARI
1. Kıta	Orman yurdun temelidir	Her sanatın ilk elidir Ormandaki varlığa bak	
2. Kıta	Orman memleketin süsü Her dalında bir kuş sesi	Ormandaki varlığa bak	
3. Kıta		Güneşten aldığı hızlar Toplar havayı temizler Sıhhatli yaşarız bizler Ormandaki havaya bak	
4. Kıta	Orman yurdun öz evladı Ormansız yok dünya tadı	Ormandaki varlığa bak	
5. Kıta		En sevimli meyv' ağacı Ormandan gelmiş anacı Meyvesi doyurur acı Ormandaki varlığa bak	
6. Kıta		Türlü kumaş çok maddeler Ormandaki varlığa bak	
7. Kıta		Taş eritir toprak yapar Meyve çiçek yaprak yapar Birçok hastalığa siper Ormandaki varlığa bak	
8. Kıta		Ormansız dağ kayak olur Dağları tutar bağ olur Düşer yaprak toprak olur Ormandaki varlığa bak	
9. Kıta	Çiçek açar irenk irenk Dağları süsler gülerek	Selleri önler emerek Ormandaki varlığa bak	
10. Kıta		Ormandaki varlığa bak	Bizi besler kaşık olur Kapı söve eşik olur Tabut olur beşik olur
11. Kıta		En kıymetli kumaş olur Ormandaki varlığa bak	En adisi ateş olur Çiği pişirir aş olur

12. Kıta		Ormandaki varlığa bak	Gemi olur suda yüzer Kalem kâğıt neler yazar
13. Kıta		Ormandaki varlığa bak	Ağaç çalgının esası
14. Kıta	VEYSEL sever ağaçları Dalında öten kuşları Orman yapar her işleri	Ormandaki varlığa bak	

Tablo 23'de görüldüğü üzere "Orman" adlı şiiriyle Âşık Veysel, çoğunlukla eğitici boyutu ön plana çıkararak, ormanların gerek ülkemiz gerekse dünya için önemini vurgulamıştır. Diğer bir taraftan hammadde özelliği ile ağaçların gerektiği yerde, bir geminin ya da uçağın kısımlarında kullanılarak ulaştırmacılıkta dahi çok önemli olduğunu söylemiştir. Bunun yanında eğitimin temel araç gereçleri olan kâğıt kalem gibi malzemelerinde yapımında ağaçların önemine dikkat çekmiştir. Bununla Veysel'in, ormanın sadece bir hammadde olmadığını, doğadaki tüm canlıların bir yaşam alanı olduğunu belirterek şiire eğitsel ve öğretisel anlamda bir boyut kazandırdığı düşünülebilir.

Grafik 23'de görüldüğü üzere "Orman" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayısının çokluğuna bakıldığında % 62 oranında "Ormanın Faydaları" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

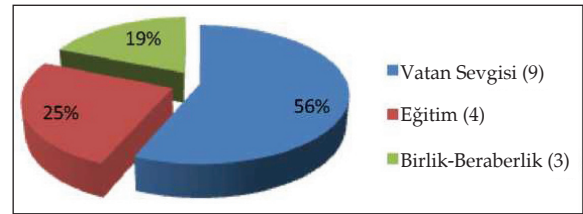
24.VATAN SEVGİSİNİ İÇTEN DUYANLAR

Tablo ve Grafik 24

	VATAN SEVGİSİ	EĞİTİM	BİRLİK-BERABERLİK
1. Kıta	Vatan sevgisini içten duyanlar Sıdk ile çalışır benimseyerek Milletine ulusuna uyanlar Demez neme lâzım neme gerek		
2. Kıta	Her ferdin hakkı var bizindir vatan Babamız, dedemiz döktüler al kan Hudut boylarında can verip yatan Saygıyla anarız şehit diyerek		
3. Kıta	Vatan ile çalışan kafa		
4. Kıta		Olmak istiyorsan dünyada mesut Hakk’a halka yarayacak bir iş tut Çalıştır oğlunu kızını okut İnsan olmak için okumak gerek	
5. Kıta			Vatan bizim ülke bizim el bizim Emin ol ki her çalışan kol bizim Ay yıldızlı bayrak bizim mal bizim

Tablo 24’de görüldüğü üzere “Vatan Sevgisini İçten Duyanlar” adlı şiiriyle Âşık Veysel, çok büyük zorluklar ve savaşlar arkasından kurulmuş olan vatana, her bireyin bazı borçları olduğunu ve herkesin vatani kalkındırmak için büyük bir sabır ve özenle, karşılık beklemeden çalışması gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle memleketin ve insanlığın gelişmesinde okur-yazarlığın önemi anlatılmış, çocukların kız ve erkek denmeden okutulması gerektiği dile getirilmiştir. Bununla birlikte Veysel’in, vatana sahip çıkmanın başlı başına bir övünç kaynağı olduğunu belirterek, şiire eğitsel ve öğreti-

sel açıdan bir anlam kazandırdığı düşünülebilir.

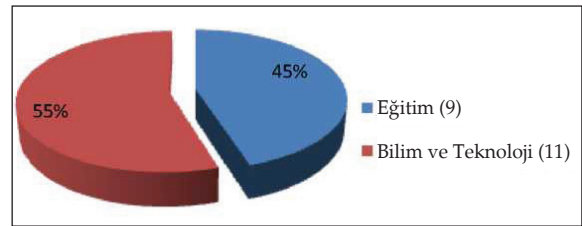
Grafik 24’de görüldüğü üzere “Vatan Sevgisini İçten Duyanlar” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 56 oranında “Vatan Sevgisi” kavramının şiirde fazlaca işlendiği tespit edilmiştir.

25. OKUL (I)

Tablo ve Grafik 25

	EĞİTİM	BİLİM VE TEKNOLOJİ
1. Kıta	Dünyanın en güzel aklını gördüm Sermayesin sordum dedi ki okul İnsanlara hizmet yaptığın yardım	
2. Kıta	Fikr ile mi ettin bunları icat İrehberim oldu dedi ki okul	Dünyayı ışığa kaplarsın kat kat
3. Kıta	Eker biçer motor dedi ki okul	Öküzsüz tarlada sapan döner mi Eker biçer motor dedi ki okul
4. Kıta	Rasathane kurmuş dedi ki okul	Rasathane kurmuş dedi ki okul
5. Kıta		Çeşitli taşıtlar bir de tirenler Hekim olup her yarayı saranlar
6. Kıta	Lâmbası dalgası dedi ki okul	Rad(i)yo hayrete düşürdü beni İlim akıl fikir yaratmış bunu Lâmbası dalgası dedi ki okul
7. Kıta	İnsanlar kafası bunları bulan İlimdir Dünyada hakikatı olan Bütün bunların temelin kuran	İlimdir dünyada hakikat olan Bütün bu işlerin temelin kuran

Tablo 25'de görüldüğü üzere "Okul (I)" adlı şiiriyle Âşık Veysel, okulun kurumsal olarak insanlığa olan faydaları üzerinde durmuştur. Bununla birlikte Veysel'in, okulun topluma sunduğu ilerlemenin yanı sıra teknolojik gelişmelerin ve hayat içindeki sosyal ilişkilerin var olmasında okulun önemli rolü olduğunu dile getirerek şiire eğitsel ve öğretimsel açıdan bir boyut kazandırdığı düşünülebilir.

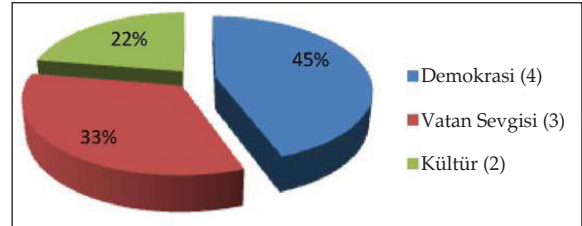
Grafik 25'de görüldüğü üzere "Okul (I)" adlı şiirde iki öğretimsel konu yer almaktadır. Bu doğrultuda toplam mısra sayısının çokluğuna bakıldığında % 55 oranında "Bilim ve Teknoloji" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

26. ZİYARET EYLEDİM KOCA SİVAS'I

Tablo ve Grafik 26

	DEMOKRASİ	VATAN SEVGİSİ	KÜLTÜR
1. Kıt			
2. Kıt	İptida Kongre kuruldu burada Cumhuriyete karar verildi burada Bulanık fikirler duruldu burda		
3. Kıt		Memlekete hor bakanlar kör olsun	
4. Kıt		Hainlerin ümitleri kırılır	
5. Kıt			Çok kuvvetli şairleri var imiş Ruhsatı Pir Sultan varı Sivas'ın
6. Kıt	İptida uyandı burada bahtım	Memlekete hizmet etmektir cehtim	

Tablo 26'da görüldüğü üzere "Ziyaret Eyledim Koca Sivas'ı" adlı şiiriyle Âşık Veyssel, doğup büyüdüğü yer olan Sivas ilinden bahsetmekte; özellikle, Cumhuriyetin kurulup gelişmesi aşamasında Sivas ilinin değişen çehresini vurgulamaktadır. Ayrıca Sivas'ın, Cumhuriyetin kurulma aşamasındaki rolü ve etkisi üzerinde durmuştur. Bununla birlikte Veyssel'in, kültürel anlamda önemli bir yeri olan Sivas'ın değerli ozanlarından bahsederek şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

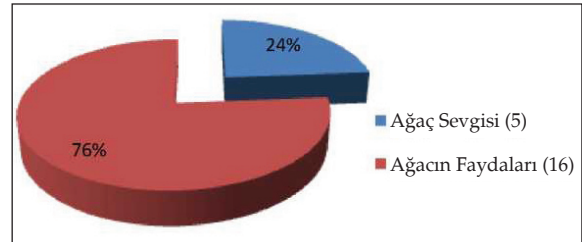
Grafik 26'da görüldüğü üzere "Ziyaret Eyledim Koca Sivas'ı" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 45 oranında "Demokrasi" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

27. TÜRLÜ TÜRLÜ SEDA VERİR AĞAÇLAR

Tablo ve Grafik 27

	AĞAÇ SEVGİSİ	AĞACIN FAYDALARI
1. Kıta	Tertip olmuş kuğu gibi dilleri	Türlü türlü seda verir ağaçlar Türlü türlü seda verir ağaçlar
2. Kıta	Bahar gelir yaprak açar yaz olur	Kaval olur keman olur saz olur Türlü türlü seda verir ağaçlar
3. Kıta	Yel değdikçe ince dallar ses verir Yeşil yaprak etrafına süs verir	Aşıalarsan meyvesini has verir Türlü türlü seda verir ağaçlar
4. Kıta		Balta gelir yatağından yad eder Usta gelir keman yapar ud eder Yanık sesli kaval ne feryad eder Türlü türlü seda verir ağaçlar
5. Kıta		Davul olur gümbür gümbür gümüler Zurna olur ince sesle iniler Gırnata dertlerimi yeniler Türlü türlü seda verir ağaçlar
6. Kıta	Dallarında çeşitli kuş şakıyor	Kalem olup her lisandan okuyor Türlü türlü seda verir ağaçlar

Tablo 27'de görüldüğü üzere “Türlü Türlü Seda Verir Ağaçlar” adlı şiiriyle Âşık Veysel, ağacın, insanoğluna, tabiata sağladığı katkıları ve yararlarından bahsetmiştir. Bu doğrultuda kültürün önemli taşıyıcıları olan çalgıların ana maddesinin ağaçlar olduğunu belirterek yine ham maddesi ağaç olan ve bilimin yayılmasında etkin rol oynayan kalemin de önemini ifade eden Veysel’in bu şiirine, eğitsel ve öğretisel açıdan bir anlam kazandırdığı görülmektedir.

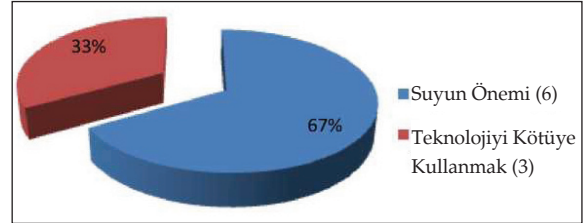
Grafik 27'de görüldüğü üzere “Türlü Türlü Seda Verir Ağaçlar” adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında %76 oranında “Ağacın Faydaları” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

28. SULAR

Tablo ve Grafik 28

	SUYUN ÖNEMİ	TEKNOLOJİYİ KÖTÜYE KULLANMAK
2. Kıta	Çağlayarak o bahçeden o bağa Hayat verir kuvvet verir toprağa İrenk verir çiçeklere yaprağa Nebatı toprağa bağlayan sular	
3. Kıta	Ateş olur çiğ pişirir fırında	
4. Kıta	Her bir ihtiyacı sağlayan sular	İnsanoğlu suyu koymaz haline Setler çeker baraj yapar yoluna Bunca santraller almış eline

Tablo 28’de görüldüğü üzere “Sular” adlı şiiriyle Âşık Veysel, genel hatlarıyla suyun insan hayatındaki ve doğadaki öneminden bahsetmiştir. Toprağa can vererek ağaçların ve bitkilerin gelişmesinde büyük bir öneme sahip suyun, insanlığa bunca fayda sağlamasına rağmen insanoğlunun santraller kurarak suyu rahatsız ettiğini, buna bağlı olarak doğal yaşamı bozduğunu dile getirerek Veysel’in şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı düşünülebilir.

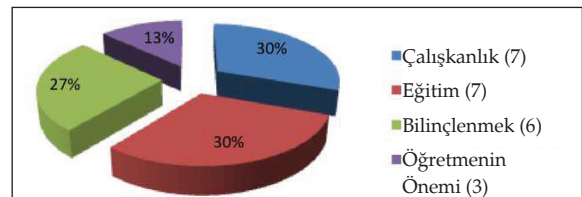
Grafik 28’de görüldüğü üzere “Sular” adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 67 oranında “Suyun Önemi” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

29. KÖY ENSTİTÜLERİNE

Tablo ve Grafik 29

	ÇALIŞKANLIK	EĞİTİM	BİLİNÇLENMEK	ÖĞRETMENİN ÖNEMİ
1. Kıta	Enstitü bir kovana misaldir Memlekete kanat takar kol yapar	Her türlü çiçekten alır bal yapar	Yurdumuz için doğru bir yoldur	
2. Kıta			Bu toplu fikirle dağları deler Kimisi makine kimi bel yapar	
3. Kıta		İresim yaparlar plan çizerler Çözülmedik düğümleri çözerler Bir kısmı şairdir şiir yazarlar Kimi saz düzenler kimi tel yapar		
4. Kıta		Kimi deniz gibi ırmaklar yutmuş Kimi yağmur olur coşar sel yapar		Hocaları dersin vermiş okutmuş Var olsun bu gençler duyduğun tutmuş
5. Kıta	İnan ki her işi başarır insan İnsana yoldaştır gayretle iman Vatan sizden hizmet ister her zaman			
6. Kıta			Uyarın köylüyü varsın ayılsın Enstitü kuvveti yurda yayılsın Herkes kazancının yolunu bilsin	Öğretmenler iz gösterir yol yapar
7. Kıta	Yiğitlik cesurluk yılmaz yorulmaz Tembellere hazır sofra kurulmaz			

Tablo 29'da görüldüğü üzere “Köy Enstitülerine” adlı şiiriyle Âşık Veysel’in, insan eğitimi ve gelişiminde önemli bir rol oynayan köy enstitülerinin, yeni oluşmuş Cumhuriyetin içerisinde ne tip bir görevi olduğunu dile getirerek şiire eğitsel ve öğretisel açıda bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

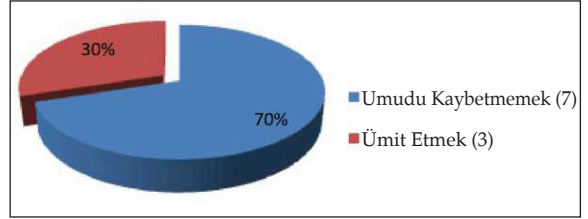
Grafik 29'da görüldüğü üzere “Köy Enstitülerine” adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 30 oranında “Çalışkanlık” ve “Eğitim” kavramlarının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

30. UMUT YAŞAR

Tablo ve Grafik 30

	UMUDU KAYBETMEMEK	ÜMİT ETMEK
1. Kıta	Sağ oldukça umut yaşar Seksen doksan yüz yaş olsa Yine onda umut yaşar	
2. Kıta	Yine onda umut yaşar	Ümit Allah'tan kesilmez
3. Kıta	Son nefeste olsa kişi Yine onda umut yaşar	Gönül ümidin yoldaşı Durmaz gezer dağı taşı
4. Kıta	Yine onda umut yaşar	

Tablo 30'da görüldüğü üzere “Umut Yaşar” adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanın hayatta olduğu sürece umudun onunla birlikte olduğunu vurgulayarak, her zaman iyiyi beklemenin ve ümit etmenin önemini dile getirmiştir. İnsanın ölmeden önce bile umudunu kaybetmemesi gerektiğini ifade eden Veysel’in, bu söylemleriyle şiire eğitsel ve öğretisel boyut kazandırdığı söylenebilir.

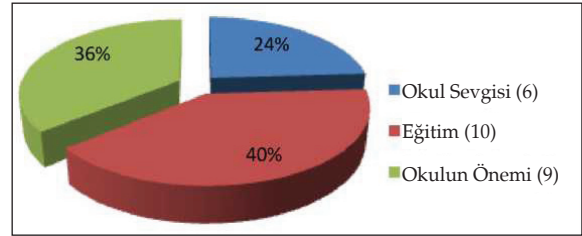
Grafik 30'da görüldüğü üzere “Umut Yaşar” adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 70 oranında “Umudu Kaybetmemek” kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

31. OKUL (II)

Tablo ve Grafik 31

	OKUL SEVGİSİ	EĞİTİM	OKULUN ÖNEMİ
1. Kıta	Okul benim cici yavrum Okul cennet meyvesidir Okuldadır türlü sanat	Medeniyet membasıdır	
2. Kıta			Okuldadır cümle varlık Hiçbir türlü çekmen darlık Okuldadır dirlik birlik Birlik yurdun ihyasıdır
3. Kıta	Yürü yavrum okuluna	Altın bilezik koluna Hem kızına hem oğluna İlim irfan yuvasıdır	
4. Kıta	Okuyanlar bahtiyardır	Bu okulda neler vardır Mücevherlerin hasıdır	Okul uykudan uyardır
5. Kıta			Okul yurdun can damarı Okul korur namus arı Okul istikbal yolları
6. Kıta	Okul bilir doğru yolu	Mürşit ilimdir bilmeli	Okuldur yurdun temeli
7. Kıta		Oku çalış bu hidayet Mesut olur yaşar hayat Okul ilim deryasıdır	

Tablo 31’de görüldüğü üzere “Okul (II)” adlı şiiriyle, okulun ilim yuvası olduğunu ifade ederek gelişmenin, ilerlemenin ve mutlu bir yaşam sürmenin tek koşulunun okumak olduğunu dile getiren Veysel’in, şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 31’de görüldüğü üzere “Okul (II)” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 40 oranında “Eğitim” kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

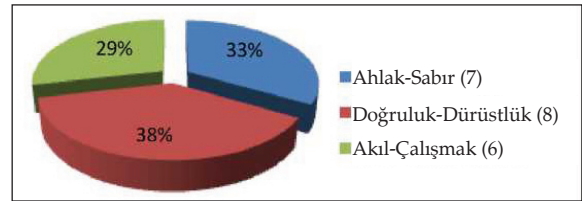
32. GEZERKEN AKLIMIN EVİNE VARDIM

Tablo ve Grafik 32

	AHLAK -SABIR	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK	AKIL-ÇALIŞMAK
1. Kıta			Gezerken aklımın evine vardım Akıl gitmiş fikir evde yoğ idi Aklın evinde hurt-hırş çoğ idi
2. Kıta	Zihin çeker ambarına götürür		Akıl bezirgândır gezer getirir
3. Kıta	Kanaatle tamah durmaz sürüşür Tamah bilmem kimden almış öğüdü		Baktım ki gayrete durmaz çalışır
4. Kıta	Sahavet tamaha vurunca yıktı Sabır hırsın duluğuna bir çaktı Kin ve kibir ele aldı ağıdı		
5. Kıta		Baktım ki yalana geldi Dikildi gerçek geldi yalana Kaçtı sıkıldı ararken Gerçekle yalanı buldu	
6. Kıta		Yalanı görünce bereket kaçtı Vicdan ile yalan bir kavraştı Vicdan yalanları çiğnedi geçti	
7. Kıta		Kahretti yalanı kovdu dışarı Pişmemişti daha yalan çiğ idi	Fikir geldi düzenledi o şarı
8. Kıta	Sabır bunun cümlesine bağ idi		

Tablo 32’de görüldüğü üzere “Gezerken Aklımın Evine Vardım” şiiriyle Âşık Veysel, insanoğlunun öğrendiği ve bilgi sahibi olduğu konuları zekâ süzgecinden geçirerek sonuca akıl yoluyla varacağını ve bunu zihninde değerlendirerek de fikir sahibi olabileceğini belirtirken, fikrin önemini vurgulamaktadır. Diğer bir taraftan ahlaklı ve vicdan sahibi olanların yalandan, açgözlülüğten, hırstan uzak duracağını belirterek, tamah etmeyen ve sabırla çalışan insanların, doğru yolu bulacağını belirtmiştir. Bütün bunların gerçekleşmesinin temelinde de akıl ve düşüncenin olduğuna inanan Veysel’in,

bu yanıyla şiire eğitsel ve öğretisel boyut kazandırdığı söylenebilir.

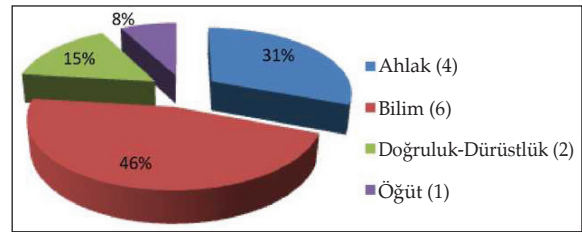
Grafik 32’de görüldüğü üzere “Gezerken Aklımın Evine Vardım” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 38 oranında “Doğruluk-Dürüstlük” kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

33. DÜNYA GENİŞ İDİ ŞİMDİ DARALDI

Tablo ve Grafik 33

	AHLAK	BİLİM	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK	ÖĞÜT
1. Kıta		Dünya geniş idi şimdi daraldı		
2. Kıta		Seyrettim âlemi dünya dar dedim Ay-dünya arası sanki bir adım Denizi karayı ölçtüm aradım		
3. Kıta		Avrupa As(ı)ya ayrı bir kıta Uçaklar sığdırdı beş on saate		
4. Kıta	Hırsızlar çalardı at ile para Şimdi çalışıyorlar uçak teyyare			
5. Kıta	Evlâttan uşaktan fayda bekleme			Cahil insan gül ise de koklama
6. Kıta			Ne oğluna güven ne kızına Doğru söyleyen kulak vermez sözüne	
7. Kıta	Beş günlük ömrünü geçir kavgasız			

Tablo 33'de görüldüğü üzere "Dünya Geniş İdi Şimdi Daraldı" adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanlığın gelişimi ile birlikte dünyanın daraldığından, yani teknolojik gelişme sonucu daha hızlı araçlarla mesafelerin azaldığından, insanların hemen her yere gidebildiğinden bahsetmektedir. Bu tür gelişmelerin insanlar arasındaki ilişkileri ve iletişimi kolaylaştırması gibi olumlu etkilerin yanı sıra, insanlar arası yabancılaşma ve ahlaki açıdan bozulma gibi olumsuzluklara da neden olacağına değinerek, Veysel'in şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı düşünülebilir.

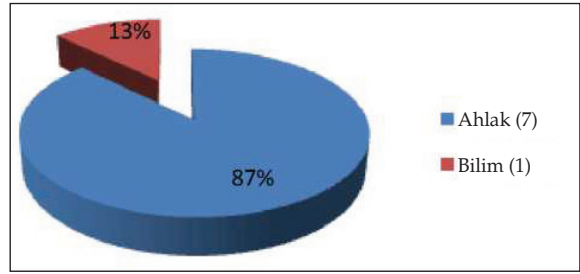
Grafik 33'de görüldüğü üzere "Dünya Geniş İdi Şimdi Daraldı" adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 46 oranında "Bilim" kavramının şiirde daha çok işlendiği tespit edilmiştir.

34. GALİBA DÜNYANIN SONUNA KALDIK

Tablo ve Grafik 34

	AHLAK	BİLİM
1. Kıta	Gelin belli değil kız belli değil Ne nasihat duyduk ne öğüt aldık	
2. Kıta	Dünya güzellendi tadı kalmadı İnsanın edebi udu kalmadı Günahın sevabın adı kalmadı	
3. Kıta		İnsanlar yol için taktı kanatlar
4. Kıta	Gizli sır kalmadı aşikâr oldu İrenkler çoğaldı boya bozuldu gelin	

Tablo 34'de görüldüğü üzere "Galiba Dünyanın Sonuna Kaldık" şiiriyle Âşık Veysel, insanların yabancılaştığından, örf ve adetlere bağlılıklarının azaldığından ve ahlaki açıdan yozlaştığından yakınmaktadır. Bu şiirde Veysel'in insanlar arasındaki ilişkilerin ve ahlakın bozulduğunu belirterek şiire eğitsel ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

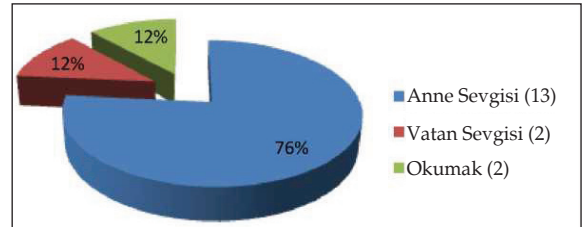
Grafik 34'de görüldüğü üzere "Galiba Dünyanın Sonuna Kaldık" şiirinde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 87 oranında "Ahlak" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

35. ANAMA

Tablo ve Grafik 35

	ANNE SEVGİSİ	VATAN SEVGİSİ	OKUMAK
1. Kıta	Dokuz ay koynunda gezdirdi beni Ne cefalar çekti ne etti anam Acı tatlı zahmetime katlandı		
2. Kıta	Anaların hakkı kolay ödenmez Analara ne yakışmaz ne denmez Kan uykudan gece kalkar gücenmez Emzirdi salladı uyuttu anam		
3. Kıta	Taşlı tarlalarda avuttu anam		
4. Kıta	Hemen kucaklardı okşar severdi Çirkin huylarımı soyuttu anam		
5. Kıta		Milletine bağlı ol da dur dedi Vatan sevgisini giyitti anam	Okumamı çalışmamı öngördü
6. Kıta	Tükenmez borcum var anama benim Onun varlığından oldu bedenim		
7. Kıta	Okuttu öğretti büyüttü anam		Analar doğurmuş ağayı beyi

Tablo 35’de görüldüğü üzere “Anama” şiiriyle Âşık Veysel; insanlığın var olmasına, okumasına, çalışmasına ve vatanını milletini seven bireylerin yetişmesine katkı sunan anaların ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. Veysel aslında anasının zor süreçlerde ve imkânsızlıklar dahilinde kendisini yetiştirdiğinden bahsederken, tüm analara da göndermelerde bulunmaktadır. Sonuç olarak anne sevgisinin tartışmasız bir gerçek olduğunu ve anaların okuyan, vatana millete bağlı olan bireyler yetiştirdiğini ifade ederek Veysel’in şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 35’de görüldüğü üzere “Anama” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarına bakıldığında % 76 oranında “Anne Sevgisi” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

36. CUMHURİYET DESTANI

Tablo ve Grafik 36

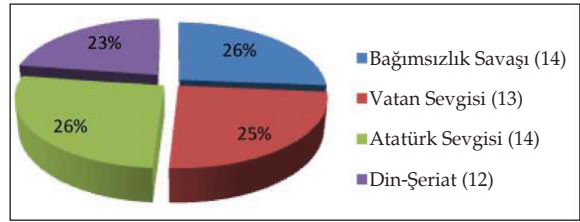
	BAĞIMSIZLIK SAVAŞI	VATAN SEVGİSİ	ATATÜRK SEVGİSİ	DİN-ŞERİAT
1. Kıta		Kurtardı vatanı düşmanımızdan	Türklerin ihyası Hazreti Gazi Kurtardı vatanı düşmanımızdan Canını bu yolda eyledi feda	
2. Kıta	Çekti kılıcını çıktı meydana	Ölmüşken vatanı getirdi canı	Sinesini hedef etti düşmana Çekti kılıcını çıktı meydana Gören ibret aldı meydanımızdan	
3. Kıta	Çekildi sancaklar dayanmaz canlar O kadar paşalar o zabitalar Ayrılmazdı asla sağ yanımızdan			
4. Kıta	Kaçırdık düşmanı bulunmaz izi Bir hücumla geçti öte denizi			
5. Kıta			Gazi Paşa gelmeydi cihana Düşman sarmış idi dört yanımızdan	
6. Kıta	Kahraman askerlerin hücum etmesi Cihan sele gitti al kanımızdan			
7. Kıta	Adana'yı işgal etti fransız Değnek ile kovalardık yalansız	Hasılı çıkardık vatanımızdan		

8. Kıta		Onlar kurtulmadı topraklarımızdan		Şeriatı düşündüler şerciler Birtakım millete fesat verdiler Her biri bir yerde hep geberdiler
9. Kıta		Şükür alçaklar çıktı öz yurdumuzdan		Nice devran sürdü ol padişahlar Bir eser koymadı imanı yoklar
10. Kıta				Şeriatçi oldu tüketen unu Dağda belde fukaraya soygunu Veren onlar idi vatanımızdan
11. Kıta	Menemen mes'lesi geldi meydana			Orda birkaçları uydu şeytana Mehdi diye kendi kendin urgana
12. Kıta				Şeyh Sait de yüzün tuttu isyana milletini hor baktırdı vatana
14. Kıta	Sarmıştı vatani düşman ateşi		Gazi Paşa Hazretleri bilir kişi	
15. Kıta		Hükümet de milletini kayırdı Çok şeref kazandık bayramımızdan		
16. Kıta		Kurtardık vatani bu belâlardan Tren hattı küşat ettik her yerden Terakki etti mektebimiz hep birden	Teşekkür kazandık müşiranımızdan	
17. Kıta	Çalışmakla kazandık biz vatani Aç kurt gibi parçaladı düşmanı	Aslan gibi Türkiye'nin insanı Çalışmakla kazandık biz vatani	Şecaat görmüşüz başkanımızdan	

18. Kıt			Türkiye'yi adaletle yaşattı Dağları deldirdi demiz Döşetti millete bir altın kemer kuşattı	
19. Kıt		Kürre-i arz doldu hep şanımızdan		

Tablo 36'da görüldüğü üzere "Cumhuriyet Destanı" şiiriyle Âşık Veysel, Atatürk'ün kahramanlıkları ile ülkeyi kurtarışı ve vatan sevgisini vurgulamıştır. Bununla birlikte padişahlık döneminin olumsuzlukları vurgulanırken, düşmana ve yerli işbirlikçilerine karşı verilen bağımsızlık mücadelesi anlatılmıştır. Ayrıca Veysel'in, Cumhuriyet'le birlikte eğitim gibi olumlu gelişmeler ve demiryolu gibi yapılan yatırımlardan da övgüyle bahsederek, şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Yukarıdaki tabloda birinci kıtada bulunan "Kurtardı vatanı düşmanımızdan" mısrası, "Vatan Sevgisi" ve "Atatürk Sevgisi" kavramlarında; bununla birlikte ikinci kıtada yer alan "Çekti kılıcını çıktı meydana" mısrası, "Bağımsızlık Savaşı" ve "Atatürk Sevgisi" kavramlarında; on yedinci kıtada bulunan "Çalışmakla kazandık biz vatanı" mısrası ise, "Bağımsızlık Savaşı" ve "Vatan Sevgisi" kavramlarında yer almıştır.

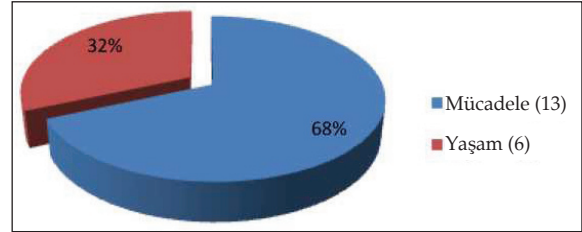
Grafik 36'da görüldüğü üzere "Cumhuriyet Destanı" şiirinde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 26 oranında "Bağımsızlık Savaşı" ve "Atatürk Sevgisi" kavramlarının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

37. UZUN İNCE BİR YOLDAYIM

Tablo ve Grafik 37

	MÜCADELE	YAŞAM
1. Kıta	Gidiyorum gündüz gece Gidiyorum gündüz gece	Uzun ince bir yoldayım
2. Kıta	Yürüdüm aynı zamanda Gidiyorum gündüz gece	Dünyaya geldiğim anda İki kapılı bir handa
3. Kıta	Uykuda dahi yürüyorum Kalmaya sebep arıyorum Gidiyorum gündüz gece	Gidenleri ben görüyorum
4. Kıta	Kırk dokuz yıl bu yollarda Ovada dağda çöllerde Düşmüşüm gurbet ellerde Gidiyorum gündüz gece	
5. Kıta		Uzak gözüdür görünce Yol bir dakika miktarınca
6. Kıta	Yetişmek için menzile Gidiyorum gündüz gece	

Tablo 37'de görüldüğü üzere “Uzun İnce Bir Yoldayım” şiiriyle Âşık Veysel, insan oğlunun doğumundan ölümüne kadar geçen sürecini anlatarak kişinin yaşamı boyunca çektiği sıkıntılardan dem vurmıştır. Ayrıca Veysel’in, insan ömrünün sanıldığı kadar uzun olmadığını ve bu süreçte yaşamın da bir anlamı olması gerektiğini ifade ederek, şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

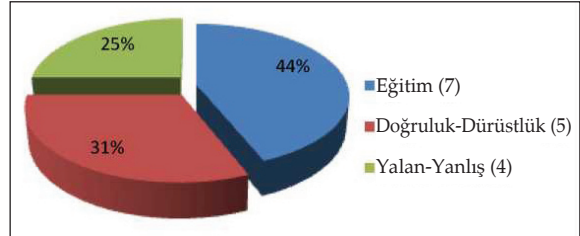
Grafik 37'de görüldüğü üzere “Uzun İnce Bir Yoldayım” şiirinde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 68 oranında “Mücadele” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

38. DÜNYA BİR DOLAP KI DURMADAN DÖNER

Tablo ve Grafik 38

	EĞİTİM	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK	YALAN-YANLIŞ
1. Kıta			Herkes bir maksatla serpilir süner Kuyruğu kınalı yalana ne den
2. Kıta	Ver mektebe okutsunlar oğlunu	Düz ovidan sarpa çekme yolunu Doğru at adımın sakın kolunu	
3. Kıta	Doğrult hedefine çek ger yayını Yaptır mektebini yükselt köyünü	Zedeleme temiz kullan oyunu	
4. Kıta		Zaman gelir belki tane çoğalır	Kırık gemi kenarından su alır
5. Kıta	Atın arık ise çıkma yarışa Kafan çürük ise girme her işe Kolun kırık ise girme dövüşe Yorulup yollarda kalana ne den		
6. Kıta		Bu vatan uğruna ölene ne den	Her gördüğün güzelliğe inanma

Tablo 38’de görüldüğü üzere “Dünya Bir Dolap Ki Durmadan Döner” şiiriyle Âşık Veysel, insanoğlunun doğru yoldan yürüdükçe, dürüst oldukça vereceği kararlarda ve yapacağı seçimlerde olumlu hedeflere ulaşacağını vurgulamaktadır. Ayrıca niteliği uygun olmayanın hedefine varamayacağını söyleyerek, okumanın öneminden bahsedip, eğitimin şart olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte dış görünüme bakarak değil, anlayarak ve derinine inerek inanmak gerektiğini vurgulayıp vatan sevgisinin öneme de değinerek şiirine eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 38’de görüldüğü üzere “Dünya Bir Dolap Ki Durmadan Döner” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayısına bakıldığında % 44 oranında “Eğitim” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

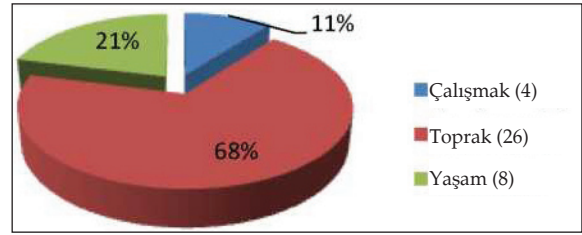
39. TOPRAK

Tablo ve Grafik 39

	ÇALIŞMAK	TOPRAK	YAŞAM
1. Kıta	Beyhude dolandım boşa yoruldum	Benim sadık yârim kara topraktır Benim sadık yârim kara topraktır	
2. Kıta		Her türlü isteğim topraktan aldım Benim sadık yârim kara topraktır	Nice güzellere bağlandım kaldım Ne bir vefa gördüm ne faydalandım
3. Kıta		Koyun verdi kuzu verdi süt verdi Yemek verdi ekmek verdi et verdi Kazma ile dövmeyince kıt verdi Benim sadık yârim kara topraktır	
4. Kıta		Bana türlü türlü meyve yetirdi Benim sadık yârim kara topraktır	Adem'den bu deme neslim getirdi
5. Kıta	Karnın yardım kazmayınan belinen Yüzüm yırttım tırnağınan elinen	Yine beni karşıladı gülünen Benim sadık yârim kara topraktır	
6. Kıta		İşkence yaptıkça bana gülerdi Bir çekirdek verdim dört bostan verdi Benim sadık yârim kara topraktır	
7. Kıta		Toprağa bakarsam dua alırım Topraktan ayrılırsam nerde kalırım Benim sadık yârim kara topraktır	Havaya bakarsam hava alırım
8. Kıta	Almak için uzak gitme topraktan	Cömertlik toprağa verilmiş Hak'tan Benim sadık yârim kara topraktır	

9. Kıta		Hakk'ın gizli hazinesi toprakta Benim sadık yârim kara topraktır	Hakikat ararsan açık bir nokta Allah kula yakın kul da Allah'a
10. Kıta		Bütün kusurumuz toprak gizliyor Kolun açmış yollarımı gözlüyor Benim sadık yârim kara topraktır	Merhem çalıp yaralarım düzlüyor
11. Kıta		Benim sadık yârim kara topraktır	Dünyaya bırakır ölmez bir eser

Tablo 39'da görüldüğü üzere "Toprak" adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanoğlu her ne elde eder, amacına ulaşırsa bunun aslında çaba ve emeğin sonucu olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca dünyanın geçici olduğuna da değinerek, insanoğlunun yine toprağa döneceğini ve kusurlarının ise toprak tarafından örtüleceğini dile getirmektedir. Bununla birlikte Veysel'in, kişinin hayatta yapacakları ile değerli olacağını bu konuda amacının olması ve çalışması gerektiğini ifade ederek şiirine eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 39'da görüldüğü üzere "Toprak" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 68 oranında "Toprak" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

40. SEKSEN YILLIK YOLU BİRAZ DÜŞÜNEK

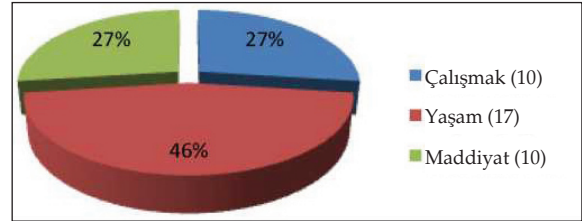
Tablo ve Grafik 40

	ÇALIŞMAK	YAŞAM	MADDİYAT
1. Kıta		Seksen yıllık yolu biraz düşünerek İnişli yokuşlu yollar nic'olur Geldik gideceğiz yoktur gitmemek Kervan geçen gündür olur gec'olur	
2. Kıta	Tembel'in cebi boş karnı aç olur	Dizildik katara durmaz yürürüz Akın edip gidenleri görürüz	
3. Kıta	Eğer çiftçi isen sarıl tutaktan Ne ekersen onu biçen topraktan Yaklaşma tembele geç git uzaktan Tembelin çenesi gevezec'olur		
4. Kıta	Karnını doyurmaz tavla domine Çare düşün bak derdinin emine		Bakma hesabına boş ver cebine
5. Kıta	Ya bir zanaatkâr ya bir memur ol Beyhude sarf olan altın tunç olur		Eline geçeni harcama bol bol
6. Kıta			Hamal isen iskelede mağzada Mebusvari manto alma avrada Çiftçi isen çarık işler tarlada Boyalı iskarpın çirkince olur
7. Kıta		Doğru hak yoluna düşersin borca	On kuruş bulursan beşini harca Eğer zengin isen paraca malca Yabancılar sana kardeş bac'olur

8. Kıta		Esnaf isen aç dükkânı bazar et Eğer seyyah isen geşt ü güzâr et Aç gözünü bu âleme nazar et Şimdi genç olanlar sonra koc'olur	
9. Kıta		Dizin tutmaz bir köseye kurulun Yolun bitmez belki yolda yorulun Argın yorgun yola gitmek güç olur	
10. Kıta	Gençliğinde işe gitmez erinir	Gençliğinde işe gitmez erinir Kocalıkta şurda burada sürünür Ecel gelmez belki ölüm geç olur	Parası olan yiyer giyer barınır

Tablo 40'da görüldüğü üzere "Seksen Yıllık Yolu Biraz Düşünek" adlı şiiriyle Âşık Veysel'in, yaşadığı olaylara dayanarak, hayattan çıkardığı dersleri, hayatın inişli-çıkışlı bir süreç olduğunu vurgularken diğer taraftan da ölümün er geç insanı bulacağını, çalışmanın da önemini belirtmekle birlikte, gereksiz zaman ve para kaybının insanı sıkıntıya sokacağını ifade ederek şiire eğitsem ve öğretisel açıdan bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında onuncu kıtada bulunan "Gençliğinde işe gitmez erinir" mısrası "Çalışmak" ve "Yaşam" kavramlarında yer almıştır.

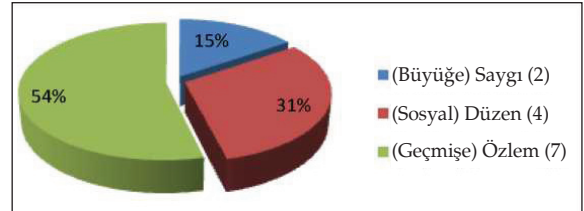
Grafik 40'da görüldüğü üzere "Seksen Yıllık Yolu Biraz Düşünek" adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 46 oranında "Yaşam" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

41. KALMADI

Tablo ve Grafik 41

	(BÜYÜĞE) SAYGI	(SOSYAL) DÜZEN	(GEÇMİŞE) ÖZLEM
1. Kıta		Herkes kafasınca eyler inadı	Bozuldu kalmadı dünyanın tadı Doğru söz nasihat duyan kalmadı Gittiğin yol yanlış diyen kalmadı
2. Kıta	Ata nedir baba kimdir bilinmez Atayı babayı sayan kalmadı		
3. Kıta		Her yerde konuşup lehte aleyhte Kimisi sahtekâr kimisi sahte	Kitabın sözüne uyan kalmadı
4. Kıta		Doğru söyleyene diyorlar hava	Kanaat eyleyip doyan kalmadı
5. Kıta			Dünya mı eskidi ben mi kocadım Sözü ciddi kalbi beyan kalmadı

Tablo 41’de görüldüğü üzere “Kalmadı” adlı şiiriyle Âşık Veysel, dünya düzeninin eskisi gibi olmadığını ve insan ilişkilerinin gitgide bozulduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca büyüğe karşı olan saygının ortadan kalktığı ve insanların birbirleri arkasından olumsuz eleştirilerde bulunduğu bir yaşamın ortaya çıktığından yakınmaktadır. Bununla birlikte, geçmişteki sosyal yaşantının olumlu yönlerine karşı bir özlem içerisinde olduğunu dile getiren Veysel’in, şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

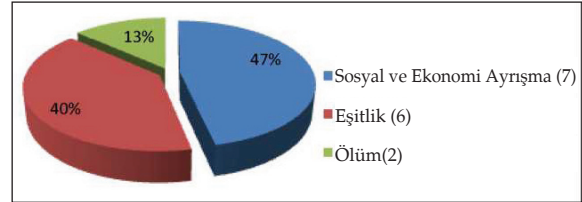
Grafik 41’de görüldüğü üzere “Kalmadı” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 54 oranında “(Geçmişe) Özlem” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

42. KARDEŞİM

Tablo ve Grafik 42

	SOSYAL VE EKONOMİK AYRIŞMA	EŞİTLİK	ÖLÜM
1. Kıta	Beni hor görme kardeşim Sen altınsın ben tunç muyum Sen gümüşsün ben saç mıyım	Aynı vardan var olmuşuz	
2. Kıta	Sen toksun da ben aç mıyım	Ne var ise sende bende Aynı varlık her bedende	Yarın mezara girende
3. Kıta	Sen balsın da ben ceç miyim		
4. Kıta	Sen kalemsin ben uç muyum	Topraktandır cümle beden	Nefsini öldür ölmeden
5. Kıta	Sen yolcusun ben bac mıyım	Topraktan olduk kardaşık Aynı yolcuyuz yoldaşık	

Tablo 42’de görüldüğü üzere “Kardeşim” adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanların doğuştan eşit hak ve özgürlüklere sahip olduğunu, sosyal ve ekonomik statüye bağlı olarak insanlar arasında bir ayrım yapılmasının yanlış olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Veysel’in, tüm canlıların aynı kökten geldiğini ve sonunda ölümlü olduğunu ifade ederek, farklı bir statüye bağlı bir ayrışmanın kimseye fayda sağlamayacağını vurgulayıp, şiirine eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 42’de görüldüğü üzere “Kardeşim” şiirinde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 47 oranında “Sosyal ve Ekonomik Ayrışma” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

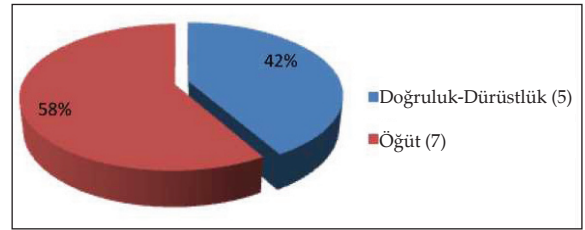
43. ŞAŞMA GÖNÜL DOĞRU YOLDAN

Tablo ve Grafik 43

	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK	ÖĞÜT
1. Kıta	Şaşma gönül doğru yoldan	
2. Kıta	Ayrılmazsan doğru yoldan	
3. Kıta	Çalış kazan helâlinden	Çalış kazan helâlinden Feragat et el malından
4. Kıta		Sohbet etme kötü ile güreş etme katı ile Gitme hırsın atı ile sakın hileden tuzaktan
5. Kıta	İnce eğir ip düz olsun geçeceksin bu taraktan	Çokça sabır hırs az olsun

Tablo 43'de görüldüğü üzere “Şaşma Gönül Doğru Yoldan” adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanoğlunun hileden kötülükten hırstan uzak durarak hiçbir zaman doğru yoldan ayrılmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Bununla birlikte Veysel, çalışıp emeğinin karşılığı olarak kazanılan paranın da öneminden bahsetmiş; hileden, hırstan, uzak durmak gerektiğini vurgulayıp, insanoğlunun sabrettiği sürece hayatın güzel yanlarıyla karşılaşabileceğini öğütlemiştir. Bu doğrultuda Veysel’in şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında üçüncü kıtada “Çalış kazan helâlinden” mısrası hem “Doğruluk-Dürüstlük” kavramında hem de “Öğüt” kavramında yer almaktadır.

Grafik 43'de görüldüğü üzere “Şaşma Gönül Doğru Yoldan” adlı şiirde iki öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 58 oranında “Öğüt” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

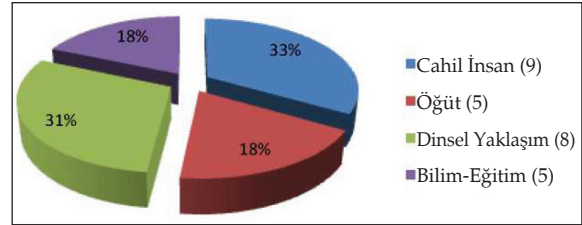
44. BİR SOFTAYA

Tablo ve Grafik 44

	CAHİL İNSAN	ÖĞÜT	DİNSEL YAKLAŞIM	BİLİM-EĞİTİM
1. Kıta	Ey hocam karışma Hikmetullah'a		O derya derindir giren boğulur Allah birdir inanmışız Allah'a İki diyen o dergâhtan kovulur	
2. Kıta			Aslım Türk'tür elhamdüllah Müslüman Şükür amentü'ye etmişiz iman Kalbime yaraşmaz şirk ile güman Kalbimiz nur ile dolu sayılır	
3. Kıta	Sen'm attın dünyanın temel taşını Ne bilirsin yaradanın işini			Görsene dünyanın yürüyüşünü Burda söylen Washington'da duyulur
4. Kıta	Cehennem yobazın yolu sayılır	Yürü ileriye bakma geriye		Yürü ileriye bakma geriye Nasıl işler bakmaz mısın arıya
5. Kıta	Cahil ile sohbet etmek zor olur Kulağı sağırdır gözü kör olur Her sözünde kavga niza var olur Cahiller dikenli çalı sayılır			

6. Kıta	Boş sözler kavganın dili sayılır	Yetişmeyecek yere elin uzatma Ben bilirim diye hakkı aldatma Manasız mantıksız kem laf sarf etme		
7. Kıta		Baykuş gibi durup durma yuvada	Çalışan Allah'ın kulu sayılır	İnsanlar kuş olmuş gezer havada

Tablo 44'de görüldüğü üzere "Bir Softaya" adlı şiiriyle Âşık Veysel, dini konularda öğüt vermeyi adet haline getiren hocanın, Allah'ın buyruklarını insanlara iletmede müdahil olmaması gerektiğini iğneleyici bir üslupta dile getirmektedir. Bununla birlikte hocayı cahil ve yobaz olarak nitelendiren Veysel, dünyanın ilerlediğini fakat bu ilerleyişe engel olmaya çalışıldığını vurgulayıp, her zaman ileriye gitmek gerektiğini, eğitimin ve bilimin önemini belirterek, böylesine cahil kişilerin telkinlerine kulak asmamak gerektiğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda Veysel'in şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

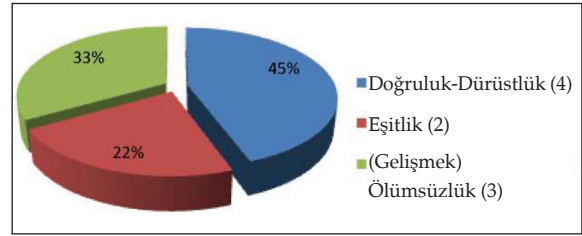
Grafik 44'de görüldüğü üzere "Bir Softaya" adlı şiirde dört öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 33 oranında "Cahil İnsan" kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

45. ÂŞIKLAR (II)

Tablo ve Grafik 45

	DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK	EŞİTLİK	(GELİŞMEK) ÖLÜMSÜZLÜK
1. Kıta		Sevilip sevmek hevesi	Ömür boyu akar gider
2. Kıta	Hak ararsan bak vicdana Sakın aldanma şeytana Akıl baştan çıkar gider		
3. Kıta	Ehl-i aşklar hırstan kirden		
4. Kıta		Zengin fakir aynı hana	
5. Kıta			Her âşık da gider amma Aşk tacını takar gider

Tablo 45’de görüldüğü üzere “Âşıklar (II)” adlı şiiriyle Âşık Veysel, insanoğlunun severken, sevilirken, kendini geliştirirken doğruluk ve dürüstlükten ayrılmamasını öğütlemektedir. Bununla birlikte, insanlar arasında fark olmadığını; ancak gelişen, aşk şerbetini içip bir yerlere gelen ve dünyayı anlayanların geride insanlık için kalıcı izler bırakacağını söyleyen Veysel’in, şiire eğitsel ve öğretisel bir boyut kazandırdığı söylenebilir.

Grafik 45’de görüldüğü üzere “Âşıklar (II)” adlı şiirde üç öğretisel konu yer almaktadır. Toplam mısra sayılarının çokluğuna bakıldığında % 45 oranında “Doğruluk-Dürüstlük” kavramının şiirde daha fazla işlendiği tespit edilmiştir.

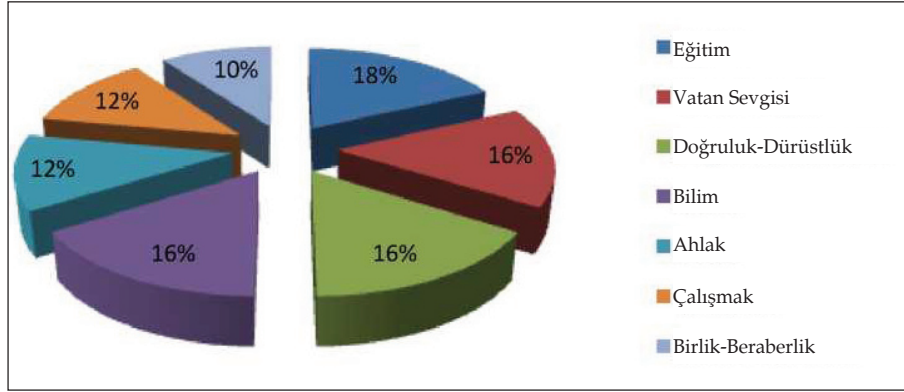
EĞİTSEL VE ÖĞRETİSEL UNSURLARIN ŞİİRLERE GÖRE DAĞILIMI

Tablo ve Grafik 46

NO	KONULARINA GÖRE ŞİİR ADLARI
EĞİTİM	
1	UYAN BU GAFLETTEN
2	HALK EVİ (I)
3	HALK EVİ (II)
4	VATAN SEVGİSİNİ İÇTEN DUYANLAR
5	OKUL (I)
6	KÖY ENSTİTÜLERİNE
7	OKUL (II)
8	DÜNYA BİR DOLAP KI DURMADAN DÖNER
9	BİR SOFTAYA
VATAN SEVGİSİ	
1	SELAM YAZ DOSTLARA
2	AĞLAYALIM ATATÜRK'E
3	BİR KÜÇÜK DÜNYAM VAR İÇİMDE BENİM
4	GEL BİRLİK KAVLINE GİRELİM KARDAŞ
5	VATAN SEVGİSİNİ İÇTEN DUYANLAR
6	ZİYARET EYLEDİM KOCA SİVAS'I
7	ANAMA
8	CUMHURİYET DESTANI

DOĞRULUK-DÜRÜSTLÜK	
1	İŞTE HİLE SÖZDE YALAN OLMASA
2	DURUM
3	GEL BİRLİK KAVLINE GİRELİM KARDAŞ
4	GEZERKEN AKLİMİN EVİNE VARDIM
5	DÜNYA GENİŞ İDİ ŞİMDİ DARALDI
6	DÜNYA BİR DOLAP Kİ DURMADAN DÖNER
7	ŞAŞMA GÖNÜL DOĞRU YOLDAN
8	ÂŞIKLAR (II)
BİLİM	
1	HASTANE (I)
2	ALDANMA CAHİLİN KURU LAFINA
3	HEPİMİZ BU YURDUN EVLÂTLARIYIZ
4	HALKEVİ (I)
5	OKUL (I)
6	DÜNYA GENİŞ İDİ ŞİMDİ DARALDI
7	GALİBA DÜNYANIN SONUNA KALDIK
8	BİR SOFTAYA
AHLAK	
1	İŞTE HİLE SÖZDE YALAN OLMASA
2	DURUM
3	NE ACAYİP ZAMANA UĞRADIK
4	GEZERKEN AKLİMİN EVİNE VARDIM
5	DÜNYA GENİŞ İDİ ŞİMDİ DARALDI
6	GALİBA DÜNYANIN SONUNA KALDIK
7	TAŞLAMA (I)

ÜZERİNDE ÇALIŞILAN ŞİİRLERİN GENEL GRAFİKSEL TABLOSU

Tablo ve grafik 46’da görüldüğü üzere şiirsel analizleri yapılan 45 tane şiirin içeri-
sindeki kavramlardan genel olarak daha çok
bahsedilenler kategorileştirilmiştir. Buna
göre toplam şiir sayılarına bakıldığında 7
kavram içerisinde ilk sırada yer alan “Eği-
tim” kavramının 9 şiirde, “Vatan Sevgisi”,
“Doğruluk-Dürüstlük” ve “Bilim” kavram-
larının 8’er şiirde, “Ahlak” ve “Çalışmak”
kavramlarının 6’şar şiirde, son sırada yer
alan “Birlik-Beraberlik” kavramının ise 5 şi-
irde yer aldığı tespit edilmiştir. Bu doğrultu-
da bakılacak olursa,

46 numaralı tablo ve grafikte görüldüğü
üzere, “Eğitim” kavramının % 18 oranında
grafiksel dilimde yer alarak, incelenen şiir-
lerden daha çok işlendiği tespit edilmiştir.
Sonuç itibarıyla Âşık Veysel’in, şiirlerin-
de eğitim-öğretim olgusuna sıklıkla vurgu
yaptığı görülmekte, eğitim ve öğretimin,
yaşamın her alanında önemli bir yere sahip
olduğunu şiirleriyle ifade ettiği görülmekte-
dir

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde çalışmanın bulgularına
göre şekillenen sonuçlara ve bu sonuçlara
bağlı olarak geliştirilen önerilere yer veril-
miştir.

Geçmişten günümüze süre gelen ve
sosyo-kültürel yapısıyla birlikte çağlar boyu
toplumun dokusunu şekillendirip yapısal ve
işlevsel yönden var olan kültürel mirasımı-
zın oluşumunda Âşık Edebiyatının önemli
bir rolü bulunmaktadır. . Bunun yanında
sözlü geleneğin devamlılığını sağlayan ve
gelecek kuşaklara aktarımında önemli bir
yere sahip âşıklar, bir kültür taşıyıcısı rolü-
nü üstlenmişlerdir. Bu rolü üstlenen âşıklar;
üzüntülerini, sevinçlerini, öğütlerini, taşla-
malarını, nasihatlerini, içinde ifade olanağı
bulduğu halk şiirini günümüze kadar taşı-
mış ve bu şiirlerle topluma eğitsel ve öğreti-
sel açıdan önemli mesajlar vermişlerdir. Bu
yanıyla halk şiirinin önemli temsilcilerinden
Âşık Veysel ve onun var olan eğitsel/öğre-
tisel boyuttaki şiirleri bu çalışmanın ana ko-
nusunu oluşturmaktadır.

Bu çalışmada incelenen kaynakça, makale yayınları ve konunun uzmanları ile yapılan görüşmeler sonucunda, halk şiirinin eğitsel ve öğretisel boyutuna gerekli önemin pek gösterilmediği, okullardaki temel eğitim içerisinde halk şiirine ve önemli âşıklara yeteri kadar yer verilmediği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, Âşık Veysel'in eğitsel ve öğretisel boyuttaki 45 şiiri, grafik ve tablolarla detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Eldeki veriler ışığında bu şiirler konularına göre incelenerek, şiirlerde en çok yer alan 7 kavramın grafiksel ve tablosal analizi yapılmıştır. Bu doğrultuda genel sıralama yapıldığında "Eğitim", "Vatan Sevgisi", "Doğruluk-Dürüstlük", "Bilim", "Ahlak", "Çalışmak", "Birlik-Beraberlik" kavramlarına Veysel'in, sıkça yer verdiği tespit edilmiştir. Konumuz gereği baktığımızda "eğitim" kavramının hayatımızın her alanında yer alması gereken çok önemli bir unsur olduğu gözlerden kaçmamaktadır.

Kültürün önemli belirleyicilerinden müziğin, toplumsal yapı üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Özellikle şiirin müzikle bütünleşmesinin sosyo-kültürel açıdan bakıldığında eğitici ve öğretici yanı olup, bu yolla çok önemli mesajlar iletildiği gözlerden kaçmamaktadır. Fakat günümüz medyası halk şiirine gereken önemi vermemekte ve bu konuda halk şiirinin olumsuz etkilendiği görülmektedir. Geçmişte yaşamış olan büyük âşıklarımızın yazdığı şiirler derin anlamlar içermektedir. Günümüz in-

sanı ise eğitsel ve öğretisel yapıdaki şiirleri anlamakta problem yaşamaktadır. Özellikle genç kuşak halk şiirlerinden yoksun olarak büyümektedir. Bu doğrultuda baktığımızda toplumumuzun halk şiirine daha fazla yönelmesi ve kültürünü daha iyi tanıyabilmesi için, Kültür Bakanlığı konuyla ilgili elde var olan bütün bilgileri, görsel/işitsel yayın haline getirerek CD, film, belgesel şeklinde sunmalı ve arşivlemelidir. Bu durum kültürün gelecek kuşaklara aktarılması ve yaşatılması açısından önemlidir.

Diğer yandan; eğitim yuvası olarak nitelendirdiğimiz okullarımızda, temel eğitim kitaplarının içerisinde halk şiirlerinden yeterince bahsedilmemektedir. Bu durum genç kuşağın, halk şiirinden ve geleneksel kültüründen yoksun olarak yetişmesine sebep olmaktadır. Bundan dolayı eğitsel ve öğretisel boyut taşıyan halk şiiri, bireyin temel eğitiminde daha fazla yer almalıdır. Dolayısıyla halk şiirini benimsetmek ve yaymak amacıyla okullarımızda okutulan temel eğitim kitaplarında halk şiirine daha fazla yer ve önem verilmeli, halk şiirinden her boyutuyla faydalanılarak, bu şiirler eğitim kurumlarınca desteklenmelidir.

Âşık Veysel gibi önemli âşıkların eğitim kurumlarında kullanılacak eğitsel ve öğretisel halk şiiri örnekleri, öğrencilere şiir sevgisini kazandırabilir, derslerde bu şiirlerin eğitici ve öğretici boyutundan yararlanılabilir. Bu sayede birey, halk şiiriyle ilgili farkındalık kazanacak ve halk şiirinin önemini kavramış olacaktır.

Halk şiirinin önemli temsilcileri olan büyük âşıkların hayatları incelenmeli ve kapsamlı bir şekilde genişletilerek okullarda okutulmalıdır. Çünkü bu âşıkları tanımadan, onları bilmeden halk şiirinin öğrenilmesi ve öğretilmesi yetersiz olacaktır. Bu sebeple âşıkları ve halk şiirini kavramak, tanımak gerekmektedir.

Bu çalışmanın diğer çalışmalara örnek teşkil edeceği düşünülmekle birlikte, halk şiirinin gelecek kuşaklara aktarımı konusunda yol gösterecek olan bu gibi çalışmalar teşvik edilmeli, önemli âşıklarımızın şiirleri üzerinde de buna benzer çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

ADA, Ş. vd. (2007). Eğitim Bilimlerine Giriş. Ankara.

AKALIN, L. S. (1983). "Folklor ve Halk Edebiyatının Sınırları ve Yöntemleri Üzerine". Folklor Doğru Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü Süreli Yayını, S. 54. İstanbul.

AKKAYA, N. (2010). "Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Halk Eğitimi". Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, S. 27. İzmir.

ALAYLIOĞLU, R.; OĞUZKAN, A. F. (1976). Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü. İstanbul.

ALPTEKİN, A. B. (2007). Âşık Veysel Türküz Türkü Çağırırız. İstanbul.

ARTUN, E. (2011). Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı. Adana.

_____. (1995). "Ozandan Âşığa Halk Şiiri Geleneğinin Kültür Kaynakları". Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi, S. 41. Mersin.

ASLAN, E. (2008). Türk Halk Edebiyatı. Ankara.

BÜYÜKDÜVENCİ, S. (1983). "Yaşam Boyu Eğitim Felsefesi Üzerine". Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, S. 1. Ankara.

ÇİMER, A. vd. (2010). Eğitim Bilimlerine Giriş. Ankara.

DİZDAROĞLU, H. (1969). Halk Şiirinde Türler. Ankara.

DUYGULU M. (2001). "Âşık Veysel". Kalan Müzik Arşiv Serisi. İstanbul.

EKİZ, D. (2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş. Ankara.

IRZİK, S. (1980). "Sözlü Edebiyatı Gelenek ve Kişisel Yaratış Sorunu". Folklor Doğru Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü Süreli Yayını, S.51, İstanbul.

KABAKLI, A. (2008). Âşık Edebiyatı. İstanbul.

KARA, R.; TÖREN, A. (2011). "Âşık Veysel'in Şiirlerinde Eğitim". Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, S. 46. Erzurum.

KAYA, D. (2011). Âşık Veysel. Ankara.

MAKAL, T. K. (1973). Âşık Veysel. İstanbul.

OĞUZ, M. Ö. vd. (2011). Türk Halk Edebiyatı El Kitabı. Ankara.

OĞUZCAN, Ü. Y. (1970). Âşık Veysel Şatıroğlu Dostlar Beni Hatırlasın. Ankara.

ÖZBEK, M. (1981). Folklor ve Türkülerimiz. İstanbul.

SAY, A. (2005). Müzik Ansiklopedisi. C.II. Ankara.

ŞENEL, S. (1997-98). Türk Halk Musikisi Bilgileri Ders Notları. İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı. İstanbul.

VURAL, H. (2003). "Âşık Veysel'de Söz Ötesi Açılımlar ve Çeşitlilik". Türk Dili Dergisi, S. 619. Erzurum.

YILAR, Ö. (2007). Halk Bilimi ve Eğitim. Ankara.

YILDIRIM, A.; ŞİMŞEK, H. (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.

